

Dirnad Economi Cymru

Adroddiad chwarterol

Chwefror 2020

1. Cyflwyniad	4
2. Cyd-destun economaidd Cymru	4
2.1 Rhagolygon economaidd a rhanbarthol y DU	4
2.2 Y darlun o BBaCh yng Nghymru: deall ffactorau sy'n llunio'r galw am gyllid	6
3. Darparu cyllid BBaCh a chost cyllid	11
4. Gweithgaredd Banc Datblygu Cymru	15
5. Casgliadau	20
6. Atodiad	21

Max Munday, Annette Roberts, Nikos Kapitsinis

Uned Ymchwil Economi Cymru, Ysgol Busnes Caerdydd
mundaymc@cf.ac.uk

Am wybodaeth bellach neu i gyflwyno adborth a chynigion
ymchwil, e-bostiwch: DirnadEconomi@bancdatblygu.cymru

*Mae'r SYG wedi cyngori ar gynhyrchu'r adroddiad hwn ond nid yw'n gyfrifol am y
safbwyntiau na'r ystadegau a gyflwynir ynddo ac nid yw wedi dilysu'r cynnwys.*

Dirnad Economi Cymru Cyfyngedig, Uned J Pentref Busnes Iâl, Ellice Way, Wrecsam, Cymru, LL13 7YL, 11001584.

Banc Datblygu Cymru Plc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru gydag enwau gan gynnwys y llythrennau cyntaf BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo llwyr i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Banc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr ARhD. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o endidau'r grŵp yn gallu derbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Gellir gweld siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc yn [bancdatblygu.cymru](#).

Crynodeb Gweithredol

Mae amseriad ACh 2 2019/20 yn cyd-fynd â'r dyddiad cau pellach ar gyfer Brexit ddiwedd mis Ionawr 2020, bydd hyn yn digwydd yn dilyn Etholiad Cyffredinol Rhagfyr 2019. Mae'r cynnydd yng Nghynnyrch Domestig Gros (CDG) y DU yn nhrydydd chwarter 2019 (0.3%) yn arwyddocaol i'r cyd-destun economaidd ehangach. Yn ogystal, gostyngodd buddsoddiad busnes y DU 0.4% rhwng 2019Ch1 a 2019Ch2. Mae'r amcangyfrifon CDG chwarterol (arbrofol) diweddaraf sydd ar gael ar gyfer Cymru ar gyfer 2019Ch1 yn datgelu dirywiad o 0.5%, o'i gymharu â'r cynnydd o 0.4% yn y chwarter i 2018Ch4.

Mae data dadansoddi maint busnes newydd a diwygiedig yn cyflwyno darlun gwahanol iawn o weithgaredd BBaCh yn ystod 2018. Roedd ffigurau dros dro 2018 Stats Cymru wedi nodi dirywiad blynyddol o 20% yn nhrosiant microfusnesau Cymru yn y flwyddyn hyd at 2018.

Fodd bynnag, datgelodd ffigurau diwygiedig newid trosiant blynyddol bach o -0.4%.

Yn seiliedig ar ddata diwygiedig Stats Cymru 2018, cofnododd busnesau canolig y cynnydd blynyddol mwyaf o ran cyfrif menter, cyflogaeth a throsiant yn y flwyddyn hyd at 2018.

Mae'r ACh yn adrodd ffigurau cyferbyniol ar gyfer busnesau bach a chanolig (BBaCh) Cymru.

Mae canlyniadau'r arolwg yn dangos bod canran uwch o BBaCh yn bwriadu tyfu yn y 12 mis ar ôl 2019Ch2 yn y DU (54%) nag yng Nghymru (52%). Yn y DU a Chymru, roedd canran y BBaCh sy'n bwriadu tyfu wedi gostwng ers 2018. Ar ben hynny, **Cymru, ymhlith rhanbarthau'r DU, oedd â'r drydedd gyfran isaf o gwmnïau'r DU yr ystyriwyd eu bod yn gwmnïau twf uchel (4%),** gyda dim ond 3% o godiadau graddfa'r DU wedi'u lleoli yng Nghymru yn 2018. **Fodd bynnag, Cymru oedd â'r gyfradd genedigaethau busnes uchaf ymhlith gwledydd y DU a gweinyddiaethau datganoledig am yr ail flwyddyn yn olynol (2017 a 2018).**

Mynegai hyder busnesau bach Cymru yn cwmpo

Syrthiodd hyder BBaCh Cymru i diriogaeth negyddol yn nhrydydd chwarter 2019 (-15.5), ar ôl lefelau hyder cymharol uchel rhwng 2018Ch1 a 2019Ch2.

Mae Monitor Cyllid BBaCh ar gyfer 2019Ch2 yn dangos bod cyfran BBaCh Cymru sy'n defnyddio unrhyw fath o gyllid allanol yn 48%, sy'n uwch na chyfartaledd y DU (42%).

Mae *Monitor Cyllid BBaCh* hefyd yn dangos bod 43% o fusnesau bach a chanolig Cymru wedi defnyddio offer cyllid craidd (o gymharu â 39% yn y DU) yn 2019Ch2, tra mai dim ond 14% a ddefnyddiodd fathau eraill o gyllid (16% yn y DU). Efallai y bydd cyfradd BBaCh Cymru sy'n defnyddio cyllid allanol yn cynyddu ymhellach yn dilyn gwelliannau mwy diweddar mewn cyfraddau risg credyd BBaCh yng Nghymru.

Gostyngodd cyfran BBaCh Cymru yr amcangyfrifir eu bod mewn risg credyd Uchel rhwng Awst a Rhagfyr 2019 o 6.7% i 4.1%, tra cynyddodd nifer y BBaCh a ddosbarthwyd fel Diogel o 2.9% i 5.5% dros yr un cyfnod. Fodd bynnag, mae angen bod yn ofalus wrth ddod i unrhyw gasgliadau pendant o'r data hwn, gan fod y gwelliant hwn ar hyn o bryd yn seiliedig ar sampl o un mis o wybodaeth ar statws risg credyd.

Banc Datblygu Cymru

Yn ail chwarter blwyddyn ariannol 2019/20, derbyniodd 178 o gwmnïau fuddsoddiad, i fyny o 162 yn y chwarter cyntaf. Roedd gwerth buddsoddiadau newydd a wnaed gan Fanc Datblygu Cymru yn **ystod yr ail chwarter ym mlwyddyn ariannol 2019/20 yn dod i bron £22 miliwn,** i lawr o £25 miliwn yn y chwarter cyntaf.

Mae'r ddegawd newydd yn gweld rhywfaint o ostyngiad mewn ansicrwydd economaidd a gwleidyddol o ganlyniad i'r Etholiad Cyffredinol. Gyda Brexit wedi'i sefydlu'n gadarn ar agenda wleidyddol llywodraeth y DU, mae deall sut mae hyn, a ffactorau eraill, yn effeithio ar economi Cymru a'i busnesau bach a chanolig yn parhau i fod yn hanfodol.

Dyma ail adroddiad chwarterol (ACh) Dirnad Economi Cymru (DEC) ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/20. Mae adrannau 2 a 3 o'r adroddiad hwn yn darparu data a sylwebaeth ar gyd-destun macro-economaidd y DU a Chymru y mae BBaCh Cymru yn gweithredu ynddo, ynghyd â dadansoddiad o'r ffactorau sy'n ymwneud â'r galw am, a'r cyflenwad o, a chost cyllid BBaCh.

Amcanion yr adrannau hyn yw deall:

- Ffactorau macro-economaidd sy'n llunio'r galw am gyllid BBaCh yng Nghymru.
- Tueddiadau yn nhwf BBaCh, busnesau newydd a rhagolygon goroesi busnes yng Nghymru.
- Cyflenwad cyllid i fusnesau bach a chanolig yng Nghymru.
- Y symiau a'r mathau o fenthyca / buddsoddi mewn BBaCh yng Nghymru

Mae Adran 4 yn crynhoi gweithgareddau Banc Datblygu Cymru yng nghyd-destun ffactorau sy'n effeithio ar y galw am, a'r cyflenwad o gyllid i BBaCh yng Nghymru. I grynhoi, bydd yr ACh yn nodi:

- Y defnydd a wneir o gronfeydd Banc Datblygu wrth ariannu BBaCh Cymru, a pha fath o fentrau a diwydiannau sy'n cael eu cefnogi.
- Dosbarthiad daearyddol buddsoddiad BBaCh o amgylch Cymru.

Mae'r rhan olaf yn dod i gasgliadau o'r dadansoddiad cyffredinol.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig i raddau helaeth ar ddata sydd ar gael i'r cyhoedd (a adroddir yn gyffredinol mewn blynyddoedd calendr) ynghyd â dadansoddiad arbennig o ddata a ddarperir gan Fanc Datblygu Cymru (a adroddir yn bennaf mewn blynyddoedd ariannol). Oherwydd gwahaniaethau mewn cyfnodau adrodd, bydd rhywfaint o gamgymhariad amserol rhwng data yn yr adroddiad hwn.

2.1 Rhagolygon economaidd a rhanbarthol y DU

Effeithiwyd yn sylweddol ar ragolygon busnes y DU yn ystod y blynyddoedd a'r misoedd diwethaf gan yr ansicrwydd economaidd, gwleidyddol ac ariannol parhaus sy'n deillio o drafodaethau Brexit. Bydd y newid i berthynas

newydd yn y dyfodol rhwng y DU a'r Undeb Ewropeaidd yn effeithio ar yr amodau economaidd sy'n effeithio ar dwf busnes, yn ogystal â'r galw am, a'r cyflenwad o, gwahanol fathau o gyllid.

Ehangodd economi'r DU yn ystod trydydd chwarter 2019.

Mae'r data diweddaraf yn dangos bod CDG y DU wedi cynyddu 0.3% yn 2019Ch3. Mae hyn yn dilyn dirywiad o 0.2% yn 2019Ch2. Fodd bynnag, cofnododd CDG y DU ostyngiadau misol yn ystod mis Awst a mis Medi, a chynyddodd 1% yn unig o'i gymharu â'r un chwarter flwyddyn yn ôl (2018Ch3). Hwn oedd y gyfradd arafaf o dwf chwarterol y flwyddyn ers 2010Ch1. Er bod y dirywiad chwarterol mewn CDG y DU blaenorol wedi cael ei achosi gan ostyngiad yn allbwn y sector cynhyrchu ac adeiladu yn y DU, mae'r 'adferiad' CDG yn 2019Ch3 yn ganlyniad i gynydd bach yn allbwn y sector adeiladu a gwasanaethau yn y DU. Cynyddodd CDG sector gwasanaeth y DU 0.4% yn 2019Ch3, yn dilyn cynnydd o 0.1% yn 2019Ch2. Fodd bynnag, nid yw'r rhagolygon ar gyfer y sector yn galonogol, gyda rhai arolygon busnes yn nodi bod hyder

ynghylch twf sector gwasanaeth y DU ym mis Awst wedi gostwng am y trydydd mis yn olynol i'r lefel isaf am fwy na thair blynedd.¹ Arhosodd allbwn y sector cynhyrchu yn wastad yn ystod 2019Ch3, yn dilyn y dirywiad yn 2019Ch2.

Yn ddiweddar, mae'r SYG wedi cyhoeddi data cyfradd twf CDG blynyddol rhanbarthol newydd ar gyfer Cymru.² Nododd hyn fod y cynnydd blynyddol mewn CDG yng Nghymru yn 3.3% yn 2018, gyda CDG yn codi o £72.5 biliwn yn 2017 i £74.9 biliwn yn 2018. Mae'r amcangyfrifon CDG chwarterol (arbrofol) diweddaraf sydd ar gael ar gyfer Cymru (ar gyfer 2019Ch1) yn datgelu dirywiad o 0.5%, o'i gymharu â'r cynnydd o 0.4% yn y chwarter hyd at 2018Ch4. Gwelodd y sector Gwasanaethau y dirywiad chwarterol mwyaf (-0.6%), gyda CDG y sector cynhyrchu yn cynyddu 0.2%.

¹ Gweler <https://www.markiteconomics.com/Public/Home/PressRelease/bec4ba3ae8ac45008c46a8bc6b71a07d>

² Gweler <https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/regionaleconomicactivitybygrossdomesticproductuk/1998to2018>

Buddsoddiad busnes yn cwmpo yn y DU.

Gan gadarnhau'r rhagfyniadau a wnaed gan Gydffederasiwn Diwydiant Prydain ar gyfer 2019, gostyngodd buddsoddiad busnes y DU 0.4% rhwng 2019Ch1 a 2019Ch2, yn dilyn cynnydd o 0.8% yn ystod 2019Ch1. Cynnydd 2019Ch1 oedd y twf chwarterol cyntaf mewn buddsoddiad busnes ers 2017Ch4. Daw'r ffigurau hyn yn fwy arwyddocaol pan ystyrir tueddiadau diweddar y DU, gyda chyfraddau twf blynyddol buddsoddiad busnes oddeutu 5% yn y cyfnod cyn y refferendwm. Dangosodd Adroddiad Chwyddiant 2019 Banc Lloegr³ bod ansicrwydd Brexit yn effeithio'n gryf ar fuddsoddiad busnes, patrymau defnydd a gwariant aelwydydd.

Daeth cytundeb mis Hydref rhwng Llywodraeth y DU a Chomisiwn yr UE ar gyfer bargaen Brexit â rhywfaint o optimistaeth i economi'r DU. Roedd

y gyfradd gyfnewid Punt i Ewro ar lefel blwyddyn uchel ym mis Rhagfyr 2019. Penderfynodd Banc Lloegr gadw cyfraddau llog yn ddigyfnewid ym mis Tachwedd 2019 (ar 0.75%) ond nododd y gallai'r rhain ostwng yn achos twf economaidd gwan pellach, er mwyn cadw chwyddiant ar 2%. Torrodd Banc Lloegr ei ragolwg ar gyfer twf CDG y DU i 1.2% (o 1.3%) ar gyfer 2020.

Mynegai hyder busnesau bach Cymru yn cwmpo

Mae Mynegai Busnes Cwmnïau Bach Cymru yn dangos bod hyder busnesau wedi gostwng 33.8. Dirywiodd hyder busnes o 18.3 yn 2019Ch2 (yr uchaf ymhlith rhanbarthau'r DU) i -15.5 yn 2019Ch3 (yr ail isaf yn y DU).

Cwmnïau bach Cymru yn cofnodi'r cwmp mwyaf serth mewn hyder busnes ar draws rhanbarthau'r DU.

Arhosodd hyder busnesau bach y DU yn negyddol am y pumed chwarter yn olynol, sy'n ddigynsail yn hanes y *Mynegai Busnesau Bach*.⁴ Mynegai Busnesau Bach y DU oedd -1.7 yn 2018Ch3, -9.9 yn 2018Ch4, -5 yn 2019Ch1, -8.8 yn 2019Ch2, a -8.1 yn 2019Ch3.⁵ O fewn y Mynegai, gostyngodd balans net allforwyr y DU sy'n nodi twf yng ngwerth allforion 1.3% i -7.1% yn y chwarter hyd at 2019Ch3, yr isaf am bum mlynedd. Roedd Cymru wedi perfformio'n llawer gwell o'r blaen, sef y rhanbarth allanol yn nhermau Mynegai Hyder BBaCh y DU rhwng 2018Ch1 a 2019Ch2. Fodd bynnag, syrthiodd hyder BBaCh Cymru i diriogaeth negyddol yn nhrydydd chwarter 2019, gyda'r dirywiad mwyaf cyflym yn hyder

holl ranbarthau'r DU rhwng 2019Ch2 a 2019Ch3.

Mae'r farchnad lafur yng Nghymru yn parhau i fod yn gymharol gadarn. Y gyfradd ddiweithdra oedd 3.8% ar gyfer y cyfnod Gorffennaf-Medi 2019, gan aros yn ddigyfnewid ar y chwarter blaenorol. Roedd cyfradd ddiweithdra Cymru yn hafal i gyfartaledd y DU, a hi oedd y bumed gyfradd isaf ymhlith rhanbarthau'r DU. Arafodd twf cyflogau'r DU ym mis Hydref 2019 i 3.6%, o'i gymharu â 3.8% ym mis Medi 2019. Mae cyflogau cyffredinol yng Nghymru yn parhau i ostwng y tu ol i gyfartaledd y DU, gydag enillion wythnosol canolrifol gweithwyr amser llawn yng Nghymru yn £535 yn 2019, o'i gymharu ag a Gyfartaledd y DU o £585.

³ Gweler <https://www.bankofengland.co.uk/monetary-policy-report/2019/november-2019>

⁴ "The Small Business Index is a weighted index of the responses to the question: 'Considering your overall business performance, and ignoring any normal seasonal variations at this time of the year, how do you view business prospects over the next three months, compared with the previous three months?' The share of firms reporting 'much improved' are given the following weightings: +2, slightly improved +1, approximately the same 0, slightly worse -1 and much worse -2; the Small Business Index is derived from the sum of these factors"

⁵ (FSB, 2019). FSB (2019). FSB voice of small business index, Quarter 3 2019. Ar gael yn: https://www.fsb.org.uk/docs/default-source/fsb-org-uk/fsb-sbi-q3-2019-final.pdf?sfvrsn=9deef121_0

Mae diwygiadau i ddata microfusnesau Cymru yn dangos dirywiad mewn trosiant o 0.4% yn 2018.

Amlygodd DEC 2018/19 ACh3 ostyngiad blynyddol yn nhrosiant micro-fusnesau Cymru yn y flwyddyn hyd at 2018 (-20%), yn seiliedig ar ddata dros dro sy'n deillio o Stats Cymru.⁶ Ers hynny mae Stats Cymru wedi diwygio'r ffigurau cwmnïau meicro ar gyfer 2018.⁷ Mae'r newid yn nhrosiant busnes micro sy'n seiliedig ar y data diwygiedig ddim ond -0.4% rhwng 2017 a 2018, sy'n amrywio yn sylweddol o amcangyfrifon data dros dro. Yn y cyd-destun hwn mae hefyd yn bwysig deall y gwahaniaethau o ran cwmpas rhwng gwahanol ffynonellau data.

Mae data Stats Cymru a drafodwyd uchod yn cynnwys busnesau sydd wedi'u cofrestru yng Nghymru, a'r rhai sydd wedi'u cofrestru mewn man arall ond sydd â gweithrediadau yng Nghymru. Nid yw'r data o'r Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (BEIS) yn cynnwys cwmnïau sydd wedi'u cofrestru y tu allan i Gymru, ond sydd â gweithrediadau busnes yn y rhanbarth. Mae gwahaniaethau rhwng ffynonellau data yn amlwg wrth gymharu ffigurau Stats Cymru â data BEIS, naill ai ar gyfer cwmnïau cofrestredig neu anghofrestredig (yn enwedig ar gyfer cwmnïau meicro), fel y dangosir yn yr Atodiad i'r adroddiad hwn (gweler hefyd DEC 2019⁸). Mae data Stats Cymru yn rhoi sylw mwy cyflawn i'r sylfaen fusnes yng Nghymru ac felly fe'i hystyrir yn fwy priodol ar gyfer dadansoddi gweithgaredd cadarn yng Nghymru. Fodd bynnag, mae methodoleg / cwmpas cadarn BEIS yn gyson ledled y DU ac felly mae'n fwy priodol ar gyfer cymharu Cymru â gweddill y DU.

Yn seiliedig ar ddata diwygiedig Stats Cymru, cofnododd cwmnïau canolig y cynnydd blynyddol mwyaf mewn cyfrif menter, cyflogaeth a throsiant yn y cyfnod 2017-2018 (Ffigur 1). Cynyddodd cwmnïau bach a micro hefyd eu cyfrif menter, eu cyflogaeth a'u trosiant, ac eithrio'r dirywiad bach mewn trosiant micro-fusnesau a nodwyd uchod.

Cynyddodd trosiant busnes maint canolig am yr ail flwyddyn yn olynol

Cynyddodd trosiant busnes canolig Cymru bron i 14%, o £14.2bn yn 2017 i £16.2bn yn 2018. Mae hyn yn uwch na thwf trosiant y DU ar gyfer cwmnïau canolig dros yr un cyfnod (8%). Cynyddodd trosiant cwmnïau canolig eu maint yng Nghymru gan 3.4% arall yn 2019 i £16.8bn (data dros dro ar gyfer 2019).

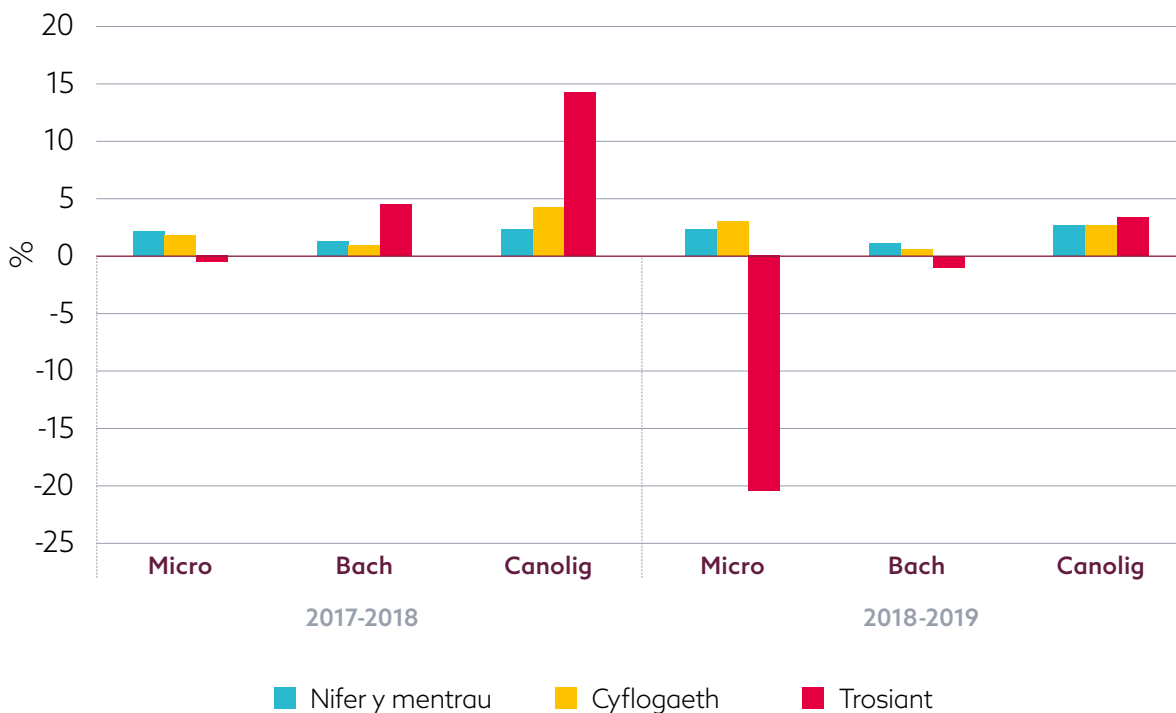
⁶ Cyhoeddir data Llywodraeth Cymru trwy lwyfan Stats Cymru.

⁷ Y ddogfen Ffynhonnell yma yw <https://gov.wales/sites/default/files/statistics-and-research/2019-12/size-analysis-active-businesses-2019-503.pdf>

⁸ DEC (2019) Cwmnïau maint canolig a strwythur busnes Cymru. Ar gael yn: <https://developmentbank.wales/sites/default/files/2019-11/EIW%20Quarterly%20Bespoke%20report%20English.pdf>

Ffigur 1.

% Newid mewn cyfrif, cyflogaeth a throsiant yn ôl maint band (2017-2018 a 2018-2019)

Ffynhonnell: [Stats Cymru, Strwythur busnes yng Nghymru yn ôl maint band a mesur \(data dros dro ar gyfer 2019\)](#)

Mae'n anodd deall yn llawn y tueddiadau mewn gweithgaredd economaidd BBaCh yn seiliedig ar ddata dros dro. Mae data dros dro Stats Cymru ar gyfer 2019, yn dangos bod trosiant microfusnesau wedi gostwng 20% yn ystod 2018-2019 (newid tebyg i'r hyn a gofnodwyd gan y data dros dro ar gyfer y flwyddyn flaenorol. Mae ffigurau BEIS yn datgelu cynnydd o drosiant micro-gwmnïau o 1.2% (cwmnïau cofrestredig yn unig) a 4.1%

(mentrau cofrestredig a digofrestredig, gweler Atodiad 1). O ran maint cwmnïau bach a chanolig a ddangosir yn Ffigur 1, mae nifer y cwmnïau canolig yn parhau i dyfu ar y gyfradd gyflymaf, a chyda'u trosiant yn cynyddugan ostwng o 14% rhwng 2017 a 2018 (yn seiliedig ar ddata diwygiedig) i 3.4% yn y flwyddyn hyd at 2019 (ffigurau dros dro). Gostyngodd trosiant busnesau bach 0.9% yn y flwyddyn hyd at 2019.

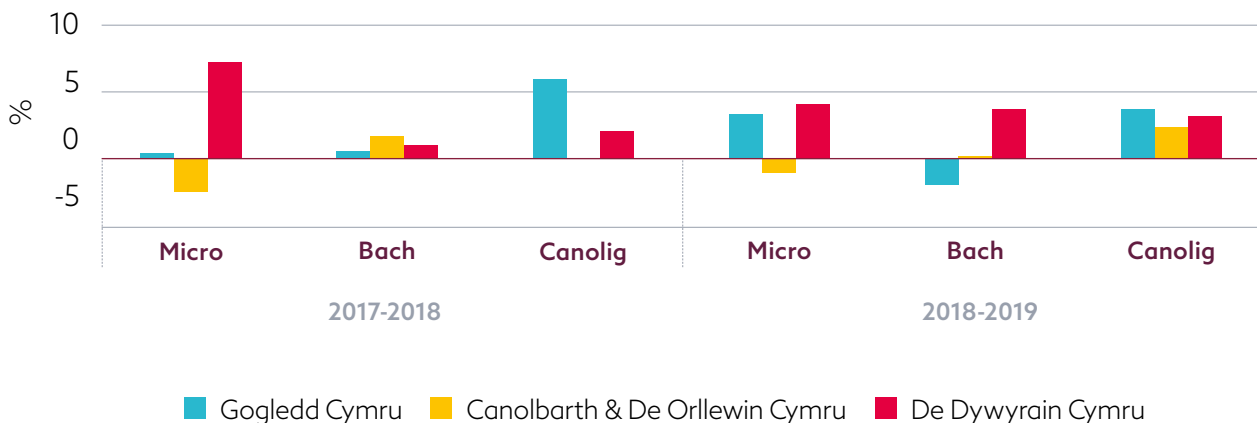
De Ddwyrain Cymru sy'n cofnodi'r cynnydd mwyaf yn nifer y BbaCh yn y flwyddyn hyd at 2019.

Nid yw'r newidiadau mewn niferoedd ym mhob maint band wedi'u dosbarthu'n gyfartal ledled Cymru. Cofnododd De Ddwyrain Cymru'r codiadau canrannol uchaf mewn cwmnïau meicro a bach yn y flwyddyn hyd at 2019. Mae Ffigur 2 yn dangos mai dim ond y busnesau bach yn y Canolbarth a'r De Orllewin a ostyngodd o ran cyfrif rhwng 2017 a 2018.

Yn 2018-2019, cynyddodd nifer y cwmnïau canolig eu maint yn holl ranbarthau Cymru, gyda'r twf uchaf yng Ngogledd Cymru (3.7%). Cofnodwyd y cynnydd canrannol uchaf yn nifer y cwmnïau mewn meicro-gwmnïau yn Ne Ddwyrain Cymru (4.2%), gyda nifer y cwmnïau bach yng Ngogledd Cymru wedi gostwng 1.8%.

Ffigur 2.

Cyfrif BBaCh yng Nghymru, % newid yn ôl maint band (2017-2018 a 2018-2019)

Ffynhonnell: [Stats Cymru, Mentrau yn ôl maint band, ardal a blwyddyn \(data dros dro ar gyfer 2019\)](#)

Y sector masnach cyfanwerthu / manwerthu oedd â'r cyfrif uchaf o BBaCh yn 2019, gyda nifer y BBaCh yn y sectorau cynhyrchu yn gostwng rhwng 2018 a 2019.

Mae BBaCh Cymru wedi'u dosbarthu'n anwastad ar draws sectorau o'r economi. Mae Ffigur 3 yn dangos dosbarthiad sectoraidd BBaCh Cymru yn 2019 ynghyd â'r newid mewn cyfrif rhwng 2018 a 2019. Y sector masnach cyfanwerthu / manwerthu, gwestai ac arlwyyo, a gwasanaethau cyfathrebu a ddiffiniwyd yn eang oedd â'r cyfrif BBaCh uchaf gyda mwy na 60,000 o BBaCh yng Nghymru yn 2019. Yn debyg i 2018, y sectorau cynhyrchu oedd â'r cyfrif BBaCh isaf yng Nghymru yn 2019. Fodd bynnag, yn fwy arwyddocaol mae dirywiad blynyddol BBaCh y sector cynhyrchu (-11.5%)

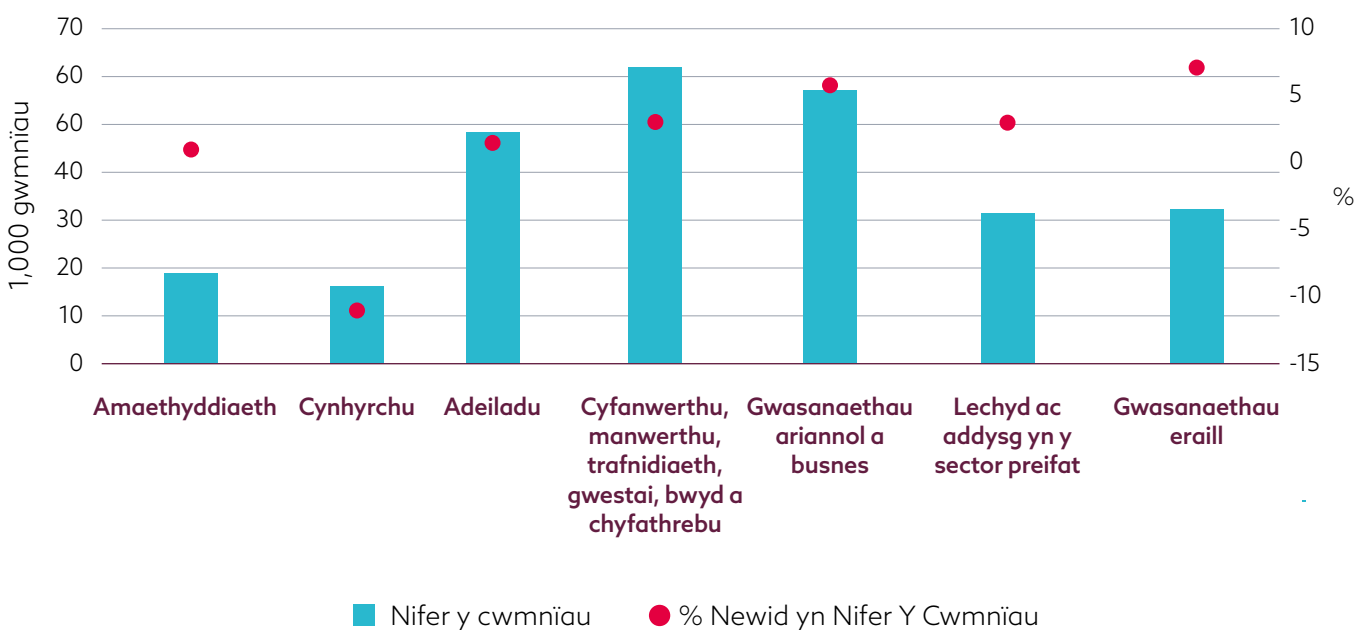
yng nghyd-destun ehangach ansicrwydd masnach ryngwladol. Mae'r sector hwn yn fwy uniongyrchol agored i farchnadoedd allforio tramor a risgiau sy'n gysylltiedig â Brexit.

Gostyngodd nifer y BBaCh Cymru yn y sectorau cynhyrchu yn sylweddol yn ystod 2019

Syrthiodd BBaCh mewn sectorau cynhyrchu o 18,600 yn 2018 i 16,455 yn 2019 (gostyngiad o 11.5%). Mae'r cwmp hwn yn llawer mwy na'r dirywiad mewn BBaCh cynhyrchu'r DU yn y flwyddyn hyd at 2019 (0.5%).

Ffigur 3.

Nifer y BBaCh Cymru (2019) a % yn newid yn ystod 2018-2019

Ffynhonnell: [Stats Cymru, Mentrau yn ôl diwydiant \(SIC2007\), maint band ac ardal \(data dros dro ar gyfer 2019\)](#)

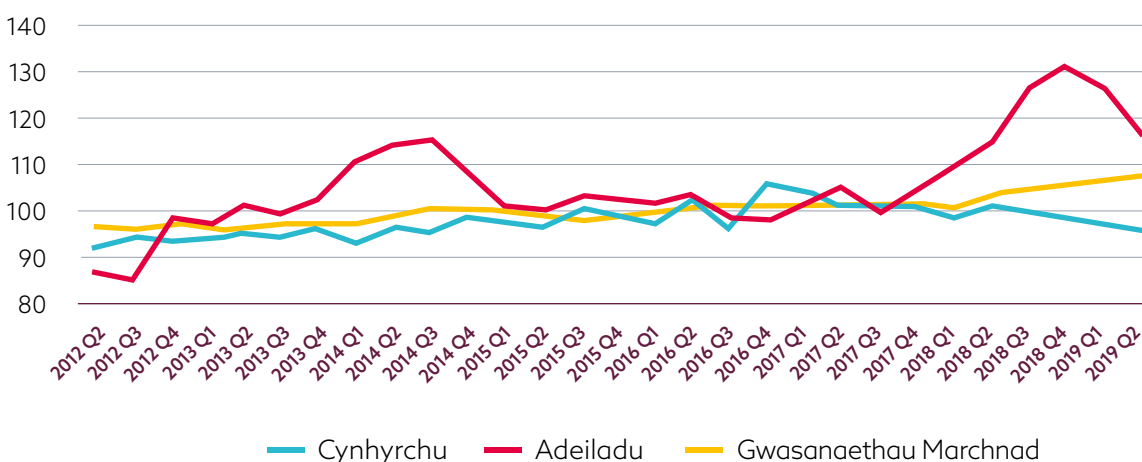
Twf allbwn yn y sector adeiladu yn parhau i ostwng.

Mae Ffigur 4 yn dangos y symudiad chwarterol ym mynegeion allbwn Cymru o wasanaethau cynhyrchu, adeiladu a marchnad, o 2012Ch2 i 2019Ch2. Dirywiodd mynegai allbwn y sector adeiladu yn ail chwarter 2019, yn dilyn y cwmp yn 2019Ch1. Dilynodd hyn bum chwarter yn olynol o gynnydd cyson (o 98.9 yn 2017Ch3 i 131.6 yn 2018Ch4). Fodd bynnag, mae hyn yn dal i fod ymhell uwchlaw (17%) ei werth mynegai blwyddyn sylfaen yn 2016. O ystyried cynnydd 2019Ch3 yng Nghynnyrch Domestig Gros sector adeiladu'r DU, bydd allbwn y sector hwn yng Nghymru yn cael ei fonitro'n agos dros y chwarteri nesaf.

Parhaodd mynegai gwasanaethau'r farchnad yng Nghymru i dyfu, yn dilyn ei gynnydd cyson yn y chwarteri diweddar, gan gynyddu o 100.6 yn 2018Ch1 i 106.7 yn 2019Ch2. Mae'r mynegai cynhyrchu ar gyfer Cymru wedi dirywio, gyda chwmp o 100.7 yn 2018Ch2 i 94.8 yn 2019Ch2. Mae'r mynegai cynhyrchu bellach wedi bod yn is na'i lefel mynegai blwyddyn sylfaen yn 2016 am dri chwarter yn olynol. Mae'r duedd hon yn cysylltu â'r dirywiad yn CDG sector cynhyrchu'r DU yn 2019Ch2, a'r cwmp blynyddol mewn BBaCh cynhyrchu yng Nghymru. Mae'r duedd hon yn bwysig i fusnesau bach a chanolig Cymru naill ai'n uniongyrchol, neu trwy eu cysylltiadau cyflenwi â chwmnïau diwydiant cynhyrchu mwy o fewn neu y tu allan i Gymru.

Ffigur 4.

Mynegeion allbwn Cymru: tueddiadau 2012Ch2 - 2019Ch2 (2016 = 100)

Ffynhonnell: [Stats Cymru, Mynegeion Cynhyrchu ac Adeiladu Cymru \(2016 = 100\) yn ôl adran a blwyddyn](#)

Ffynhonnell: [Mynegai Gwasanaethau'r Farchnad \(2016 = 100\) yn ôl blwyddyn ac ardal](#)

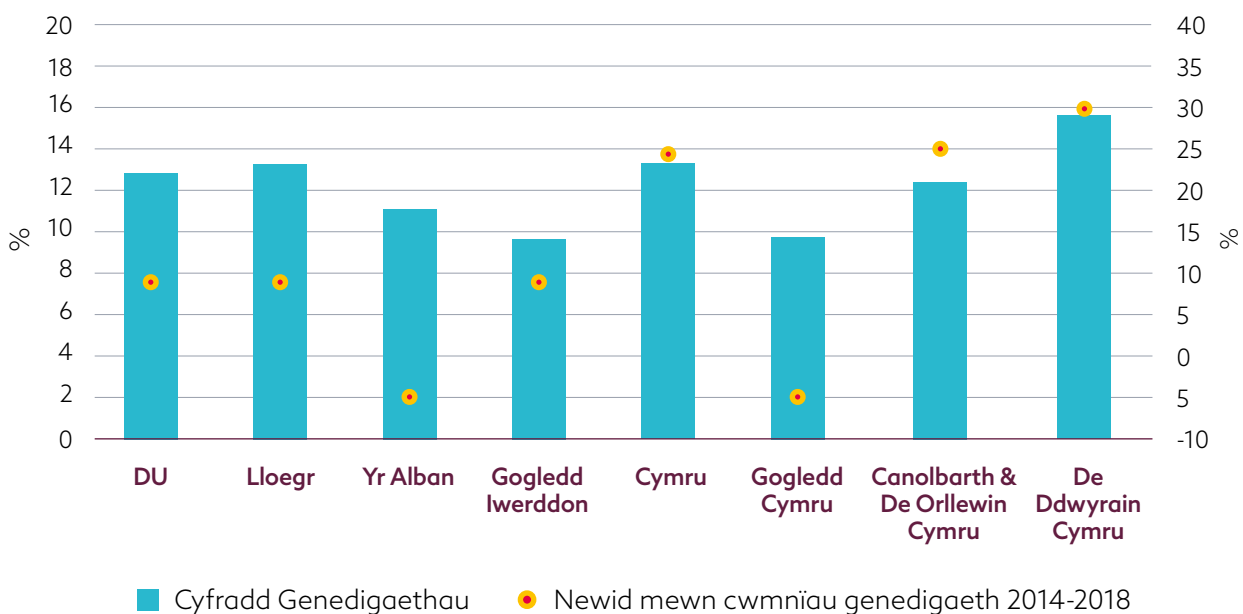
Cymru oedd â'r gyfradd genedigaethau busnes uchaf ledled gwledydd y DU am yr ail flwyddyn yn olynol.

Mae Ffigur 5 yn archwilio cyfraddau genedigaeth busnes, a newidiadau yn nifer y mentrau genedigaeth ledled gweinyddiaethau datganoledig y DU a rhanbarthau Cymru. Yn seiliedig ar ffigurau dros dro Stats Cymru, cofnododd Cymru'r gyfradd genedigaethau uchaf yn 2018 ar

draws gwledydd y DU a gweinyddiaethau datganoledig, sef 13.3% o fusnesau gweithredol, gyda chyfradd genedigaeth y DU yn 12.9%. Roedd gan Gymru hefyd y gyfradd genedigaethau busnes uchaf yn 2017, gyda 13.7% o gwmnïau gweithredol (cyfradd genedigaeth gyfartalog y DU oedd 13.1%).

Ffigur 5.

Cyfradd genedigaethau busnes (2018,%) a newid yn nifer y cwmnïau genedigaeth (2014-2018,%)

Ffynhonnell: [Stats Cymru, Genedigaethau busnes yn ôl ardal a blwyddyn \(data dros dro ar gyfer 2018\)](#)

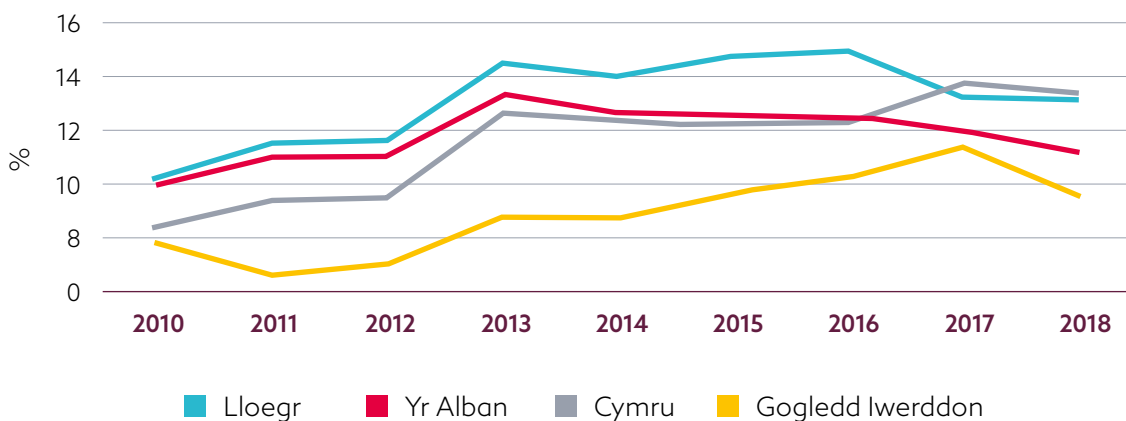
2.2 Y darlun o BBaCh yng Nghymru: deall ffactorau sy'n llunio'r galw am gyllid

Mae Ffigur 6 yn dangos bod y darlun yn 2017 a 2018 yn wahanol iawn i'r cyfnod rhwng 2010 a 2016, pan yr oedd gan Gymru'r gyfradd genedigaethau busnes ail isaf yng ngwledydd y DU (yn amrywio o 8.3% i 12.6%), er ei bod wedi bod yn cynyddu. Fodd bynnag, ers 2017, mae Cymru wedi cofnodi'r gyfradd uchaf ymhlith ardaloedd datganoledig y DU. Mae'n bwysig yn y cyd-destun bod y DU wedi dangos cyfraddau uchel o entrepreneuriaeth sy'n cael ei gyrru gan gyfle yn ddiweddar.⁹

Mae mentergarwch / entrepreneuriaeth sy'n cael ei yrru gan gyfle yn cyfeirio at bobl a geisiodd, trwy fusnes, naill ai ennill mwy o arian neu fod yn fwy annibynnol, yn hytrach na chynnal incwm. Mae hyn yn cyferbynnu ag mentergarwch / entrepreneuriaeth sy'n cael ei yrru gan reidrwydd sy'n cyfeirio at ddechrau busnes oherwydd nad oedd unrhyw opsiynau gwell ar gyfer gwaith, yn hytrach nag oherwydd bod y mentergarwr yn gweld y dechrau cwmni fel cyfle.

Ffigur 6.

Cyfradd genedigaeth busnes (%), gwledydd y DU a gweinyddiaethau datganoledig

Ffynhonnell: [Stats Cymru, Genedigaethau busnes yn ôl ardal a blwyddyn \(data dros dro ar gyfer 2018\)](#)

Gall newidiadau cymharol fach yn nifer y cwmnïau genedigaeth ddylanwadu ar y cyfraddau genedigaeth busnes a gofnodwyd. Rhwng 2014 a 2018, mae nifer y cwmnïau genedigaethol¹⁰ yng Nghymru yn cynyddu oddeutu 3,000, i 14,045 o gwmnïau. Yng Nghymru, cofnododd rhanbarth De Ddwyrain Cymru'r gyfradd genedigaethau busnes uchaf

yn 2018, llawer uwch na dwy ranbarth arall Cymru. Yn Ne Ddwyrain Cymru, bu cynnydd o 30% yn nifer y cwmnïau genedigaethol rhwng 2014 a 2018. Mae'r data hwn yn codi rhai pryderon ynghylch deinameg busnes yng Ngogledd Cymru sydd wedi profi dirywiad o -5.1% yn nifer y cwmnïau genedigaeth yn ystod y cyfnod 2014-2018.

⁹ GEM (2019) 2018/2019 Global Report. Ar gael yn: <https://www.gemconsortium.org/>

¹⁰ Diffinnir cwmni genedigaeth fel busnes sy'n bresennol mewn blwyddyn benodol, ond nad oedd yn bodoli yn ystod y flwyddyn neu ddwy flaenorol.

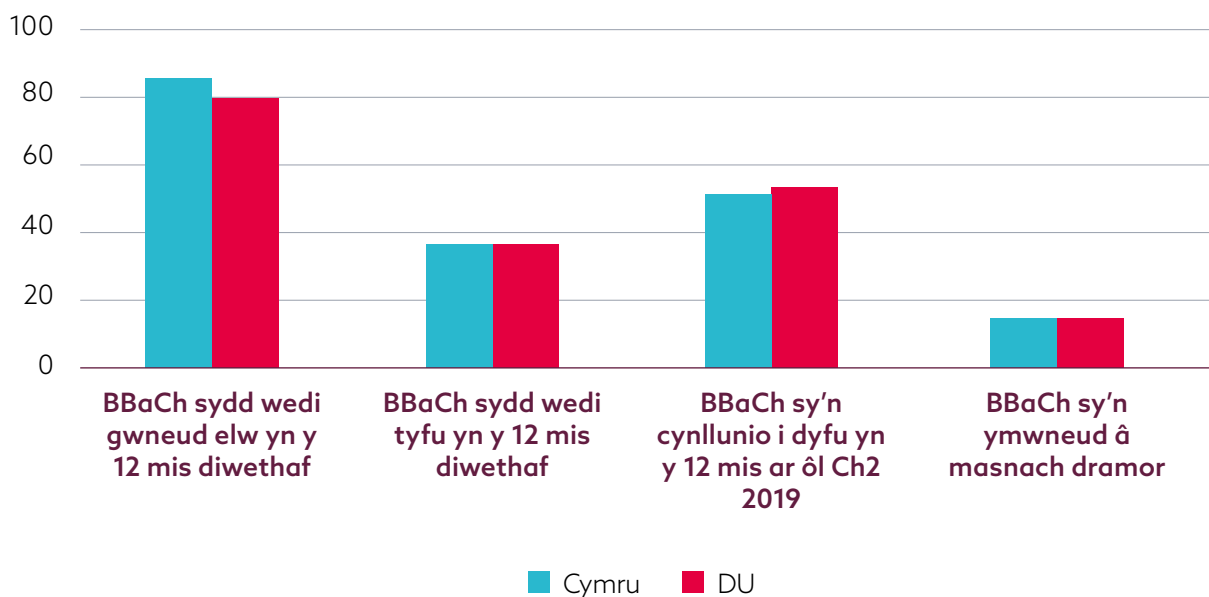
Ychydig o newid yn niferoedd BBaCh Cymru sy'n adrodd am dwf yn hanner cyntaf 2019 o'i gymharu â 2018.

Adroddodd *Monitor Cyllid BBaCh* fod 36% o BBaCh Cymru wedi tyfu yn y 12 mis cyn 2019Ch2, mae hyn yn debyg i gyfartaledd y DU (Ffigur 7). Mae'r ffigur hwn hefyd yn debyg i'r ffigur a adroddwyd yn yr Arolwg Busnesau Bach Hydredol 2018. Cofnododd Cymru gyfran uwch o fusnesau bach a chanolig a wnaeth elw yn y 12 mis blaenorol na chyfartaledd y

DU (86% o'i gymharu ag 80%). Mae Ffigur 7 hefyd yn dangos bod canran uwch o BBaCh yn bwriadu tyfu yn y 12 mis ar ôl 2019Q2 yn y DU (54%) nag yng Nghymru (52%). Fodd bynnag, yng Nghymru a'r DU, roedd y canrannau hyn wedi gostwng o gymharu â'r cyfnod blaenorol yn ymwneud â 2018, pan oeddent yn 58% ar gyfer y DU a 60% ar gyfer Cymru.

Ffigur 7.

Materion perfformiad ar gyfer BBaCh, y DU a Chymru, data arolwg ar gyfer 2019Ch2 (%)

Ffynhonnell: Yn deillio o'r *Monitor Cyllid BBaCh*

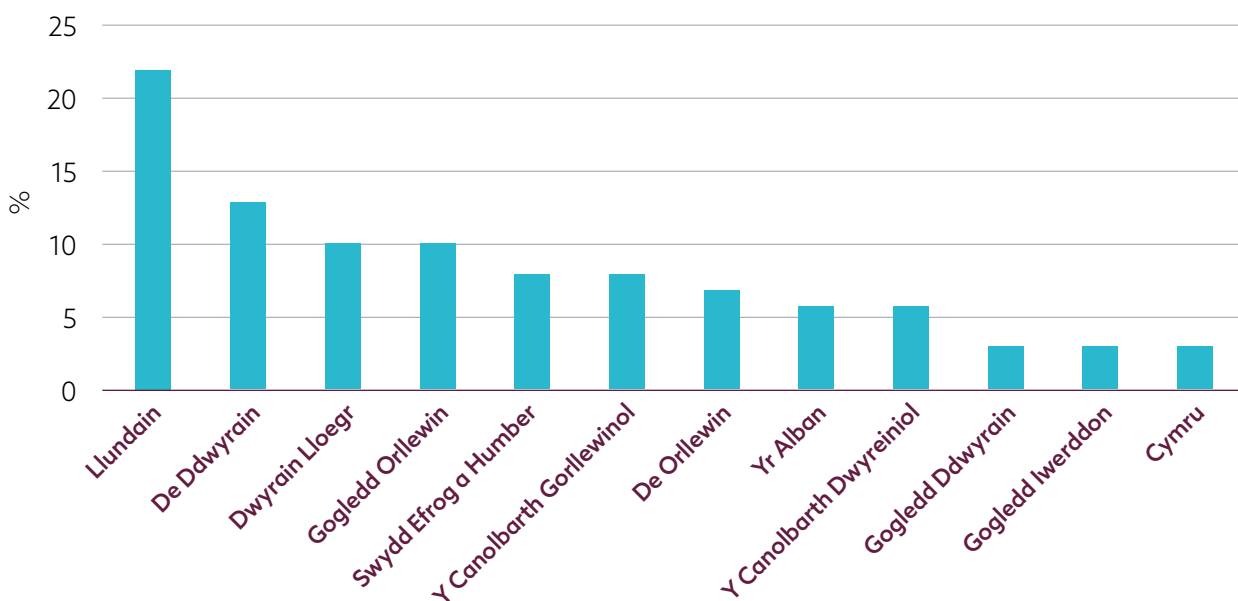
Cymru sydd â'r gyfran isaf o gwmnïau cynyddu graddfa'r DU ymhlith rhanbarthau'r DU

Adlewyrchir cyfradd twf sefydlog a deinameg economaidd wan BBaCh Cymru yn nifer y cwmnïau cynyddu graddfa yng Nghymru. Yn ôl y Scaleup Institute, cwmnïau cynyddu graddfa yw busnesau newydd sy'n cychwyn gyda refeniw o lai na £0.5 miliwn sy'n tyfu i dros £1 miliwn mewn refeniw ar ôl 3 blynedd. Gan ddefnyddio'r diffiniad hwn, dim ond 3%

o gwmnïau sydd wedi cynyddu eu graddfa yn y DU sydd wedi'u lleoli yng Nghymru, yr isaf ymhlith rhanbarthau'r DU, ochr yn ochr â Gogledd Iwerddon a'r Gogledd Ddwyrain. Yn ogystal, roedd gan Gymru'r gyfran trydydd isaf o gwmnïau yn y DU a ystyriwyd yn rhai twf uchel (4%) yn 2018.

Ffigur 8.

Cyfran ranbarthol o gwmnïau cynyddu graddfa yn y DU (%)

Ffynhonnell: [Y Scaleup Index](#)¹¹

¹¹ Beauhurst (2019). The Scaleup Index. Ar gael yn: <https://www.scaleupinstitute.org.uk/reports/the-scaleup-index-2019/>

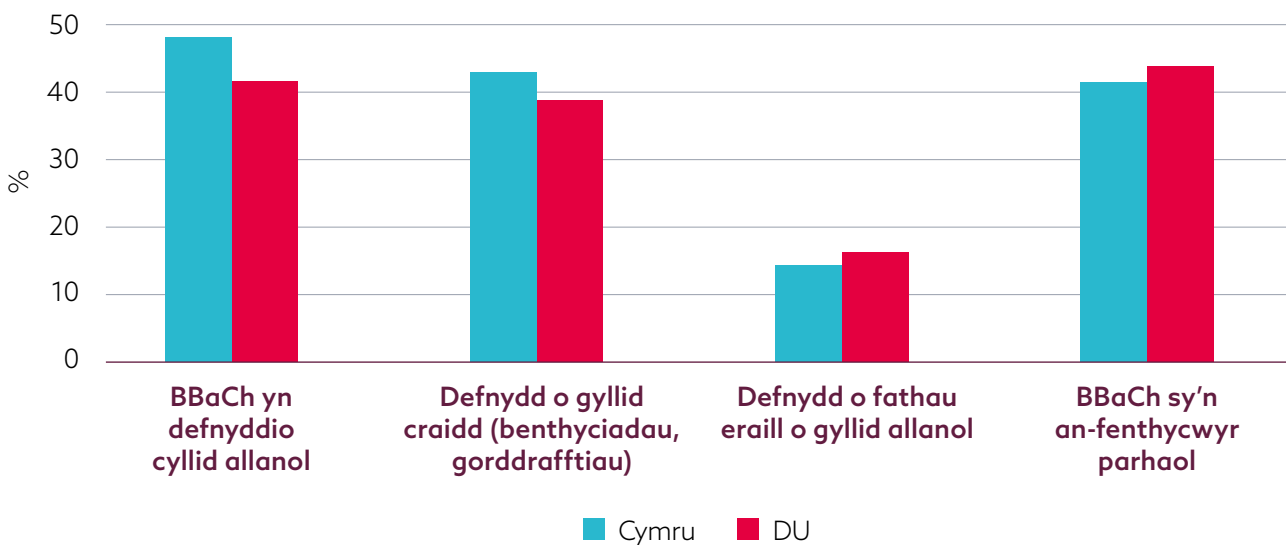
Mae cyfran y BBaCh a arolygwyd sy'n defnyddio unrhyw fath o gyllid allanol yn parhau i gynyddu.

Yn ôl *Monitor Cyllid BBaCh ar gyfer 2019Ch2* (Ffigur 9), roedd 48% o BBaCh Cymru yn defnyddio cyllid allanol (unrhyw fath), mae hyn yn uwch na chyfartaledd y DU (o 42%). Mae hon hefyd yn gyfradd uwch na'r hyn a adroddwyd yn *Monitor Cyllid BBaCh 2018* (44%) a 2017 (41%). Mae'r canfyddiadau sy'n ymwneud â defnyddio

cyllid allanol yn cyfateb â'r ffigurau ar gyfer pobl nad ydynt yn fenthycwyr parhaol, h.y. BBaCh heb ddangos unrhyw awydd am gyllid ar hyn o bryd nac yn y dyfodol. Mae gan Gymru gyfradd is o bobl nad ydynt yn fenthycwyr parhaol na chyfartaledd y DU (42% o'i gymharu â 44%).

Ffigur 9.

Materion cyllid allanol ar gyfer BBaCh, y DU a Chymru, data arolwg ar gyfer 2019Ch2,%

Ffynhonnell: Yn deillio o'r *Monitor Cyllid BBaCh*

Roedd BBaCh Cymru yn fwy tebygol o ddefnyddio cyllid craidd (benthyciadau, gorddrafftiau, cardiau credyd) na mathau eraill o gyllid (ecwiti yn bennaf), gan gadarnhau'r defnydd isel o ecwiti ymhlith BBaCh yng Nghymru ac yn y DU yn gyffredinol, fel yr

adroddwyd yn flaenorol mewn Adroddiad DEC¹². Mae'r Monitor Cyllid BBaCh yn dangos bod 43% o BBaCh Cymru wedi defnyddio offer cyllid craidd yn 2019Ch2 (39% yn y DU), a dim ond 14% a ddefnyddiodd fathau eraill o gyllid (16% yn y DU).

¹² Cystyrau Ecwiti DEC (2019) yng Nghymru. Ar gael yn: https://developmentbank.wales/sites/default/files/2019-04/Equity%20Clusters%20Report_final.pdf

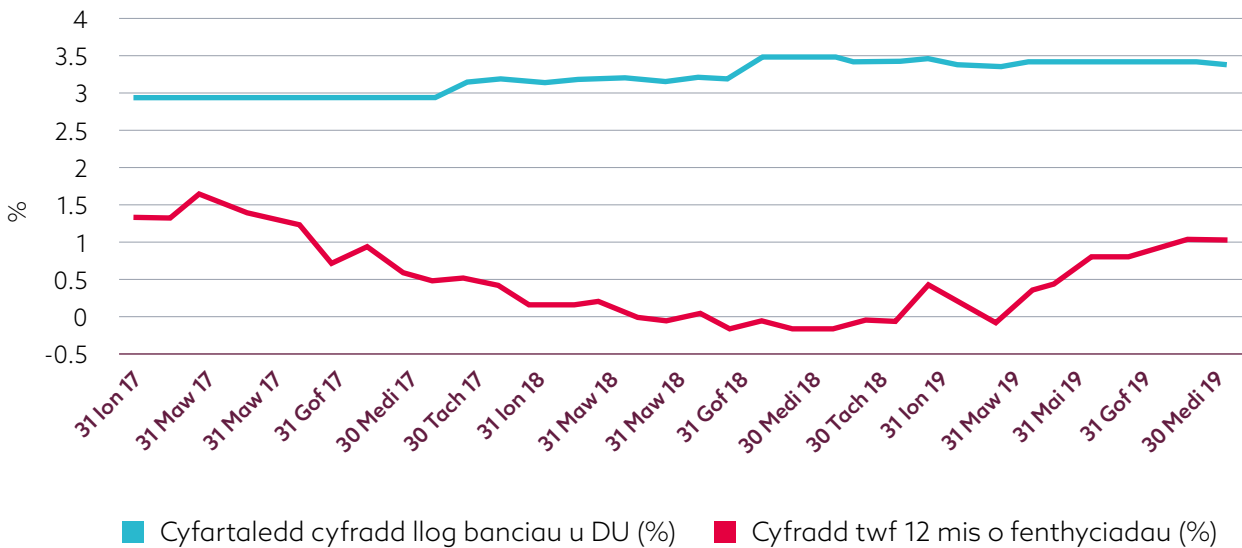
Newidiadau pwysig yn y ddarpariaeth o fenthyciadau.

Mae cyfartaledd y gyfradd llog ar gyfer benthyciadau i BBaCh wedi aros yn ddigyfnewid rhwng mis Chwefror a mis Hydref 2019, sef 3.35% (Ffigur 10). Mae hyn yn cyferbynnu'r

newid blynyddol cadarnhaol pwysig yn y ddarpariaeth benthyciadau, a gynyddodd o -0.1% ym mis Mawrth i 1% ym mis Hydref 2019, yr uchaf ers mis Mehefin 2017.

Ffigur 10.

Cyfradd Llog ar Fenthyciadau BBaCh y DU, a Chyfraddau Twf Benthyciadau

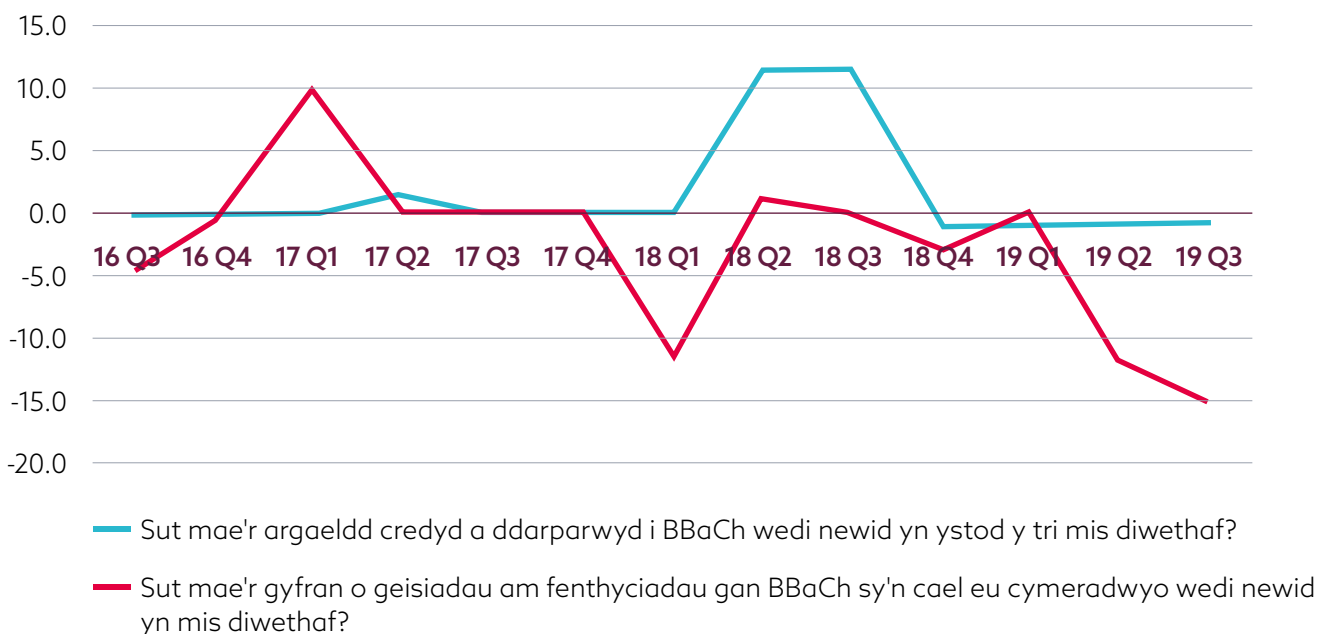
Ffynhonnell: [Banc Lloegr](#)

Mae Arolwg Amodau Credyd Banc Lloegr 2019Ch3 yn dangos bod y cyflenwad credyd i BBaCh y DU wedi gostwng 0.9% rhwng 2019Ch a 2019Ch3 (Ffigur 11). Mae hyn mewn cyferbyniad â'r data misol a ddangosir yn Ffigur 10. Mae'r data yn Ffigur 11 yn deillio o arolwg chwarterol Banc Lloegr gyda

chanlyniadau yn seiliedig ar sampl o BBaCh yn y DU. Mae Ffigur 11 hefyd yn dangos bod cyfradd llwyddiant ceisiadau am fenthyciad wedi gostwng 15% rhwng 2019Ch2 a 2019Ch3, o bosibl o ganlyniad i'r cyd-destun ariannol ansicr ehangach, yr amgylchedd dirwasgiad ac amodau busnes sy'n gwaethygu.

Ffigur 11.

Cyflenwad credyd a chyfradd llwyddiant BBaCh,% y BBaCh a arolygwyd, 2016Ch3 i 2019Ch3

Ffynhonnell: [Arolwg Amodau Credyd Banc Lloegr - 2019 Ch3](#)

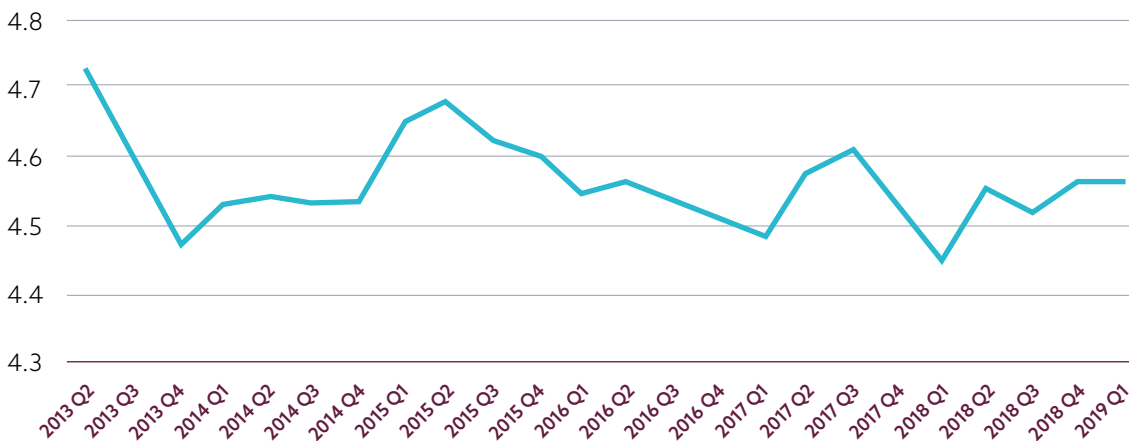
Mae cyfran Cymru o fenthycu banc Prydain Fawr i BBaCh yn 2019Ch1 yn parhau i fod yn sefydlog.

Mae cyfran Cymru o gyfanswm benthycu banciau Prydain Fawr i BBaCh yn uwch na chyfran Cymru o BBaCh Prydain Fawr (a oedd oddeutu 3.8% yn 2019), ac yn amrywio rhwng 4.4% a 4.8% yn y cyfnod 2013Ch2 i 2019Ch1. Mae Ffigur 12 yn dangos

rhywfaint o gynnydd yn y gyfran Gymreig yn y cyfnod 2017Ch1-2017Ch3, ac yna dirywiad i 2018Ch1. Yn nhri chwarter olaf 2018, cododd cyfran Cymru o gyfanswm benthycu banciau Prydain Fawr i BBaCh i 4.55% ac arhosodd ar y lefel hon yn 2019Ch1.

Ffigur 12.

Cyfran Cymru o Fenthycu Banc Prydain Fawr i BBaCh (% , 2013Ch2-2019Ch1)

Ffynhonnell: [Benthycu BBaCh o fewn codau post y DU](#)

Er gwaethaf y cynnydd trawiadol yn nifer y bargeinion ecwiti preifat a buddsoddiad cyfalaf menter yng Nghymru, mae maint y bargeinion yn parhau i fod yn fach.

Datgelodd Adroddiad BVCA ar Weithgaredd Buddsoddi 2018 fod cynnydd blynyddol o 42% yn nifer y cwmnïau yng Nghymru a oedd wedi derbyn ecwiti preifat a buddsoddiad cyfalaf menter (74 cwmni yn 2018, gan gynyddu o 52 yn 2017). Cofnodwyd codiadau tebyg yn y rhan fwyaf o ranbarthau'r DU, gyda nifer y mentrau yn y DU a oedd wedi derbyn buddsoddiad ecwiti preifat a chyfalaf menter yn codi 31% yn flynyddol. Fodd bynnag, yn ôl ymchwil BEIS, Cymru sydd â'r drydedd gyfaint isaf o alw ychwanegol posibl am gyllid ecwiti ymhlith rhanbarthau'r DU, gyda hyn yn tynnu sylw pellach at yr awydd isel am gyllid ecwiti ymhlith cwmnïau Cymru.¹³

Er bod y buddsoddiad cyfartalog fesul cwmni wedi cynyddu o oddeutu £1m yn 2017 i fwy na £3m yn 2018, mae maint cymharol bargeinion ecwiti preifat a chyfalaf menter mewn cwmnïau o Gymru yn parhau i fod yn fach. Ar y naill law, mae cyfran y buddsoddiad yng nghyfanswm buddsoddiad Cymru wedi aros yn sefydlog ar oddeutu 1% yn ystod y pum mlynedd diwethaf. Ar y llaw arall, mae dadansoddiadau diweddar a gynhaliwyd gan BEIS wedi datgelu bod gwerthoedd bargeinion yng Nghymru 20% yn is ar gyfartaledd na'r rhai yn Llundain.¹⁴

Cadarnhaodd yr un ymchwil ganfyddiadau ymchwil flaenorol DEC¹⁵ ynghylch rhyngweithiadau daearyddol cryf rhwng buddsoddwyr ecwiti a buddsoddwyr. Mae'n dangos bod gan Gymru ymhlith y tueddiadau uchaf yn y DU i fuddsoddwyr ecwiti fuddsoddi'r rhan fwyaf o'u cronfeydd yn eu rhanbarth cartref. Yn wir, buddsoddodd 66% o fuddsoddwyr o Gymru eu cronfeydd yng Nghymru, gyda'r rhanbarth yn denu cyfran fach o fuddsoddiadau ecwiti tramor (1% o gyfanswm buddsoddiadau tramor y DU, y trydydd isaf yn y DU). Mae gan Gymru hefyd y gyfradd ail uchaf o fargeinion ecwiti sy'n cynnwys cyrff y llywodraeth (39%), wrth ddadansoddi parau buddsoddiad-buddsoddwyr, gyda hyn yn tynnu sylw at rôl bwysig Banc Datblygu Cymru wrth ddarparu ecwiti yng Nghymru. Dangosodd yr ymchwil fod gan Gymru y bedwaredd ddarpariaeth isaf o gyllid ecwiti o'r sector preifat ymhlith rhanbarthau'r DU.

¹³ BEIS (2018) Cyllid Ecwiti a Rhanbarthau'r DU Deall Amrywiadau Rhanbarthol yng Nghyflenwad a Galw Cyllid Ecwiti a Thwf ar gyfer Busnes. Ar gael yn: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/821902/sme-equity-finance-regions-research-2019-012.pdf

¹⁴ Gweler BEIS (2018) troednodyn 9

¹⁵ DEC (2019) Adroddiad Chwarterol DEC Hydref 2019. Ar gael yn: <https://developmentbank.wales/sites/default/files/2019-10/EIW%20Quarterly%20Oct%202019%20report%20English.pdf> a Chlystyrau Ecwiti DEC (2019) yng Nghymru. Ar gael yn: https://developmentbank.wales/sites/default/files/2019-04/Equity%20Clusters%20Report_final.pdf

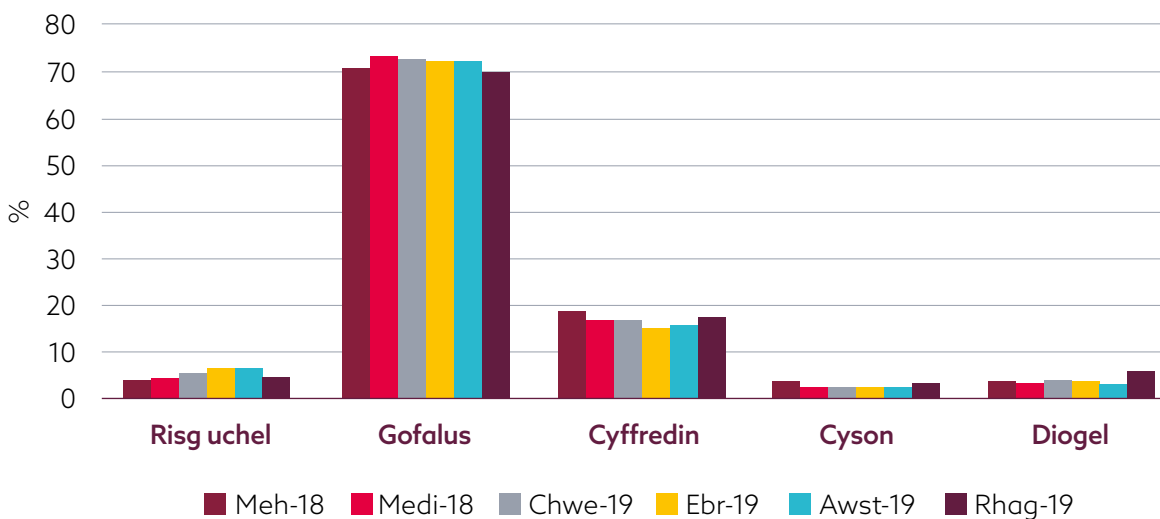
Mae cyfran BBaCh Cymru sydd â sgôr credyd risg Uchel yn gostwng, gyda chynnydd yn y gyfran o BBaCh sydd â sgôr credyd Diogel

Mae Ffigur 13 yn dangos gwelliant sylweddol yn statws credyd BBaCH Cymru. Gostyngodd cyfran y BBaCh yr amcangyfrifir eu bod mewn Perygl Uchel ym mis Rhagfyr 2019 i 4.1%, o gymharu â 6.7% ym mis Awst 2019. Bu gostyngiad hefyd yng nghyfran y BBaCh yn y categori Rhybudd o 72% ym mis Awst 2019 i 70% yn Rhagfyr 2019. Mewn cyferbyniad, cynyddodd categorïau BBaCh Arferol, Sefydlog a Diogel i gyd, gyda'r olaf yn cofnodi'r twf uchaf (o 2.9% ym mis Awst 2019 i 5.5% ym mis Rhagfyr 2019). Roedd cyfran y BBaCh yr

amcangyfrifwyd eu bod yn Ddiogel ym mis Rhagfyr 2019 yr uchaf ers i'r mesurau DEC ddechrau ym mis Mehefin 2018. Mae angen bod yn ofalus wrth ddod i gasgliadau cadarn o'r darlun statws risg credyd gwell hwn ar gyfer BBaCh yng Nghymru, gan ei fod yn seiliedig ar arsylwadau a gymerwyd ar eu cyfer am un mis yn unig. Mae'n anodd yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni i esbonio'r newidiadau hyn, a bydd yn bwysig nodi yn y dyfodol a yw'r duedd hon yn cael ei chynnal hyd at 2020.

Ffigur 13.

Cyfran y BBaCh yn ôl Risg Credyd yng Nghymru (%), Mehefin 2018 - Rhagfyr 2019

Ffynhonnell: [FAME](#), [Bureau van Dijk](#)

Mae'r adran hon yn crynhoi buddsoddiadau Banc Datblygu Cymru hyd yma.

Mae'r holl ddata yn yr adran hon wedi deillio o gronfa ddata Banc Datblygu Cymru.

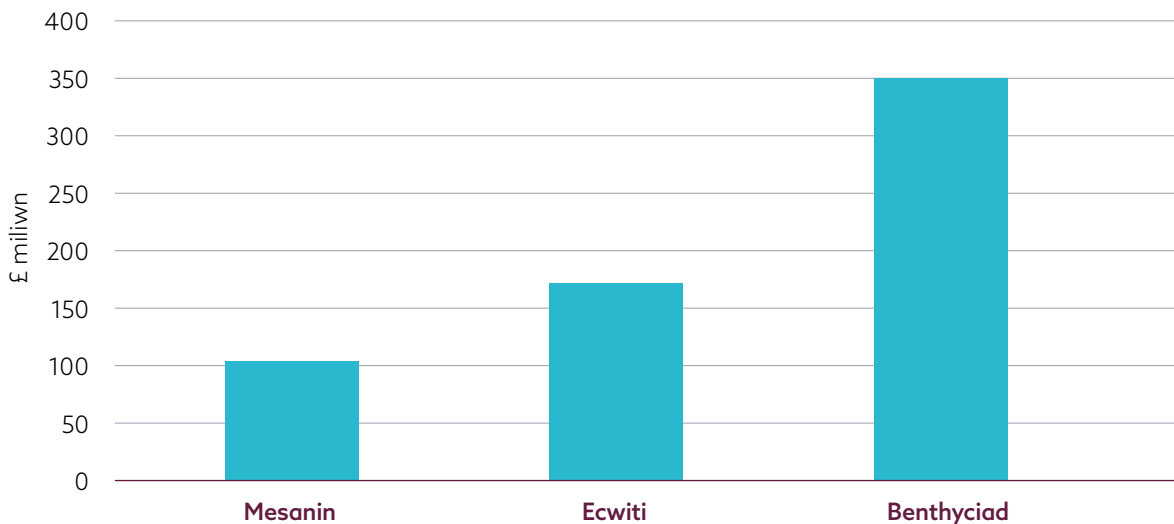
Mae cyfanswm y buddsoddiad cronus yn cyrraedd £632 miliwn.

O 2019/20 Ch2 cyrhaeddodd cyfanswm buddsoddiad cronus Banc Datblygu Cymru £632 miliwn, i fyny o £611m yn 2019/20 Ch1. Roedd benthyciadau yn fwy na £350 miliwn, gan gyfrif am 55.4% o'r cyfanswm hwn (i fyny o 54.3% yn y chwarter blaenorol), gyda buddsoddiadau ecwiti (yn bron i £175 miliwn)

yn cynrychioli 27.5% (i lawr o 28.2%), a mesanîn (£107 miliwn) yn cyfrif am yr 16.9% sy'n weddill (i lawr o 17.5%). Oherwydd aiddosbarthu mathau o fuddsoddiadau gan Fanc Datblygu Cymru, bydd cyfran buddsoddiad mesanîn o gyfanswm buddsoddiad BDC yn dirywio yn y blynyddoedd i ddod.

Ffigur 14.

Buddsoddiad Cronus rhwng 2001/02 a 2019/20 Ch2 (£m) yn ôl Math o Fuddsoddiad

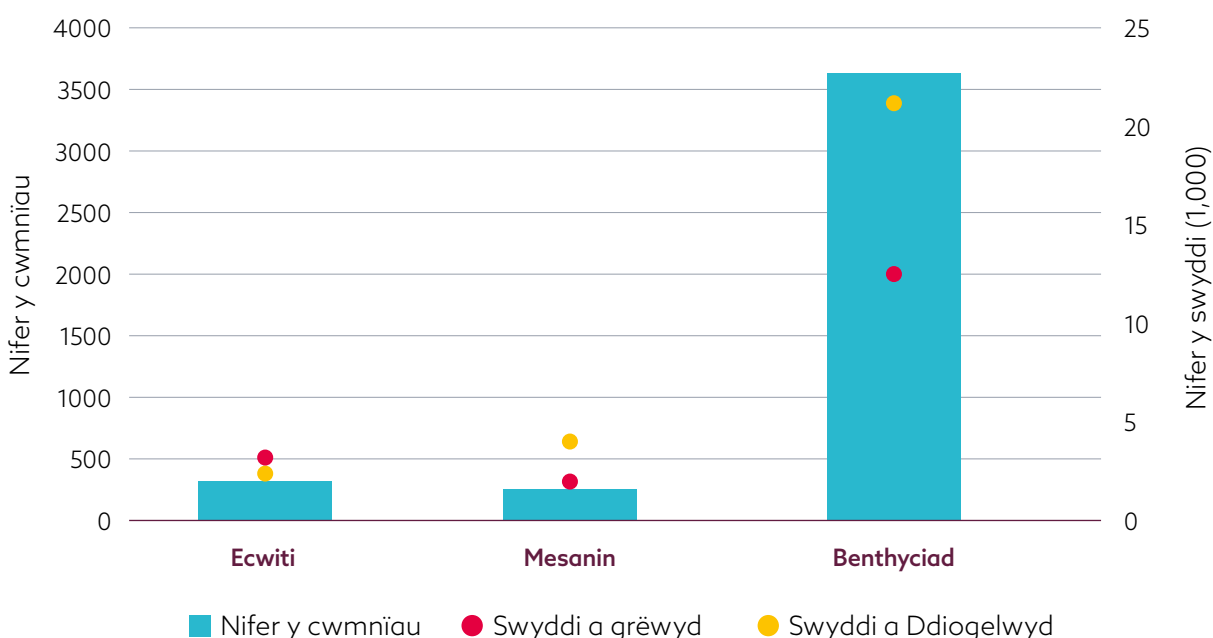
Mae 3,666 o gwmnïau yng Nghymru wedi derbyn benthyciadau Banc Datblygu Cymru.

Rhwng 2001/02 a diwedd Ch2 2019/20, roedd 3,666 o gwmnïau yng Nghymru wedi derbyn benthyciadau, gyda'r benthyciadau hyn yn gysylltiedig â gweithgaredd sydd wedi creu cyfanswm amcangyfrifedig o oddeutu 12,475

o swyddi, wrth ddiogelu tua 21,035 o swyddi (Ffigur 15). Mae tua 323 o gwmnïau wedi derbyn buddsoddiad ecwiti, gan greu dros 3,185 o swyddi a diogelu tua 2,290 o swyddi.

Ffigur 15.

Nifer Cronnus y Cwmnïau a Gefnogir a Swyddi, rhwng 2001/02 a 2019/20 Ch2

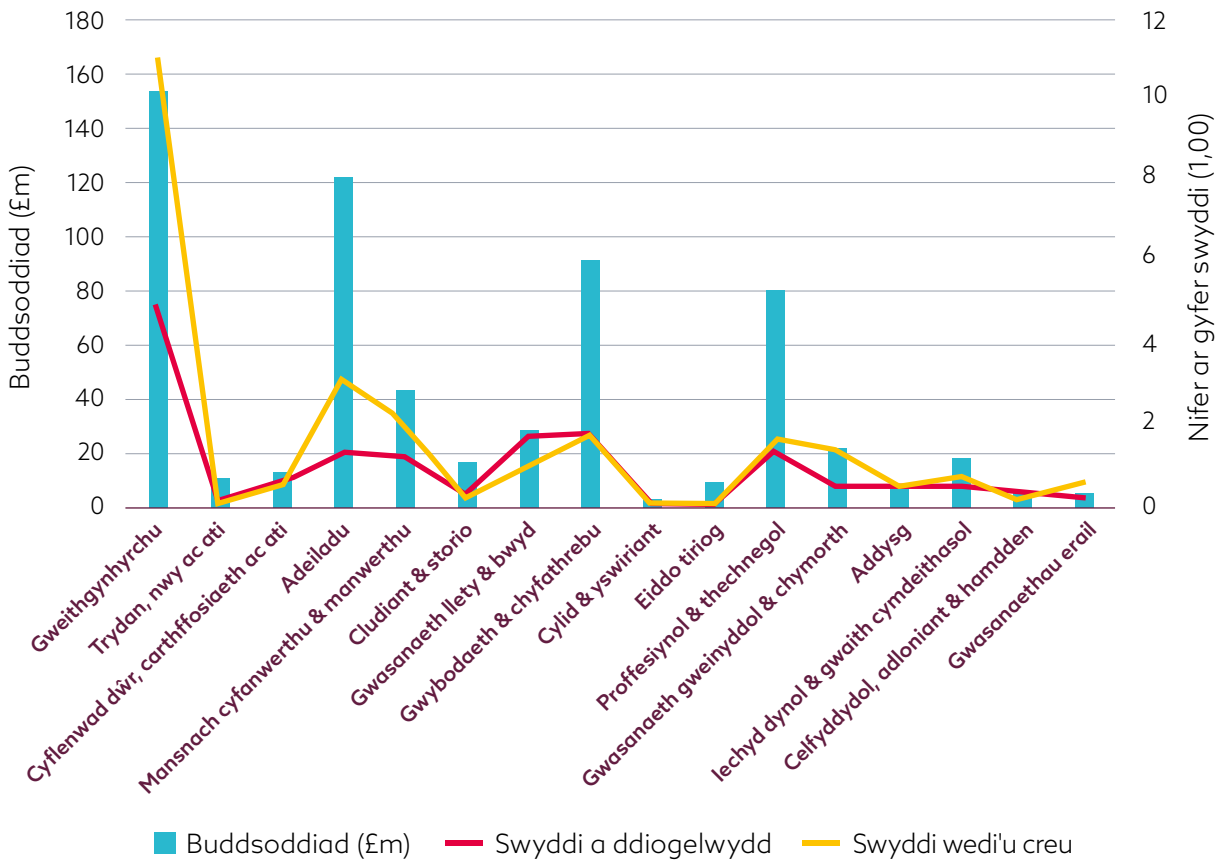

Mae Ffigur 16 yn dangos mai gweithgynhyrchu fu prif dderbynnydd buddsoddiad cronnus Banc Datblygu Cymru (£154 miliwn, i fyny o £150

miliwn yn y chwarter diwethaf), ac yna sectorau adeiladu (£122 miliwn) a TGCh (£92 miliwn).

Ffigur 16.

Buddsoddiad Cronnus a Swyddi yn ôl Sector Dethol rhwng 2001/02 a 2019/20 Ch2

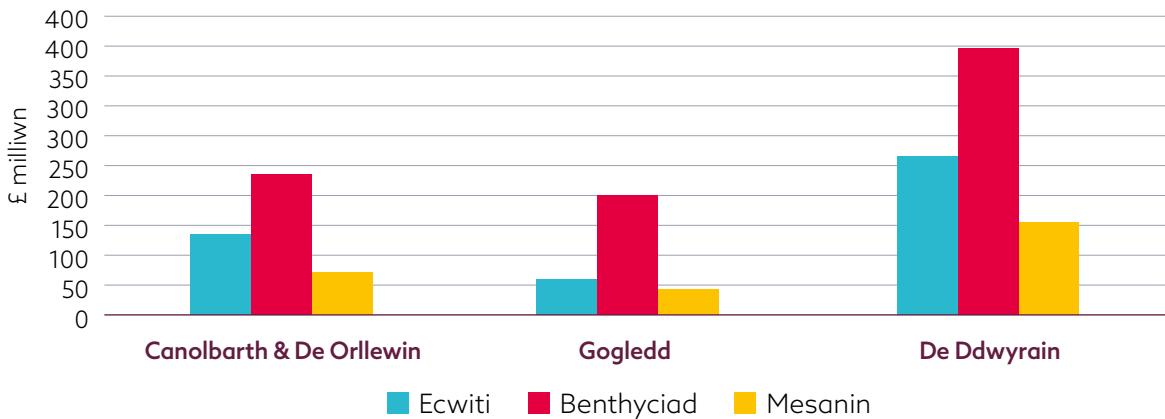

Benthyciadau yw mwyafrif y buddsoddiadau ym mhob rhanbarth yng Nghymru, gyda rhanbarth y De Ddwyrain yn cyfrif am y gyfran fwyaf o'r holl fathau o fuddsoddiadau. Mae rhanbarth

y De Ddwyrain wedi amsugno buddsoddiad o £345 miliwn yn y cyfnod hyd at 2019/20 Ch2 (i fyny o £336 miliwn yn y chwarter diwethaf), sy'n hafal i 54% o'r holl fuddsoddiad (Ffigur 17).

Ffigur 17.

Buddsoddiad Cronnus rhwng 2001/02 a 2019/20 Ch2 (£m)

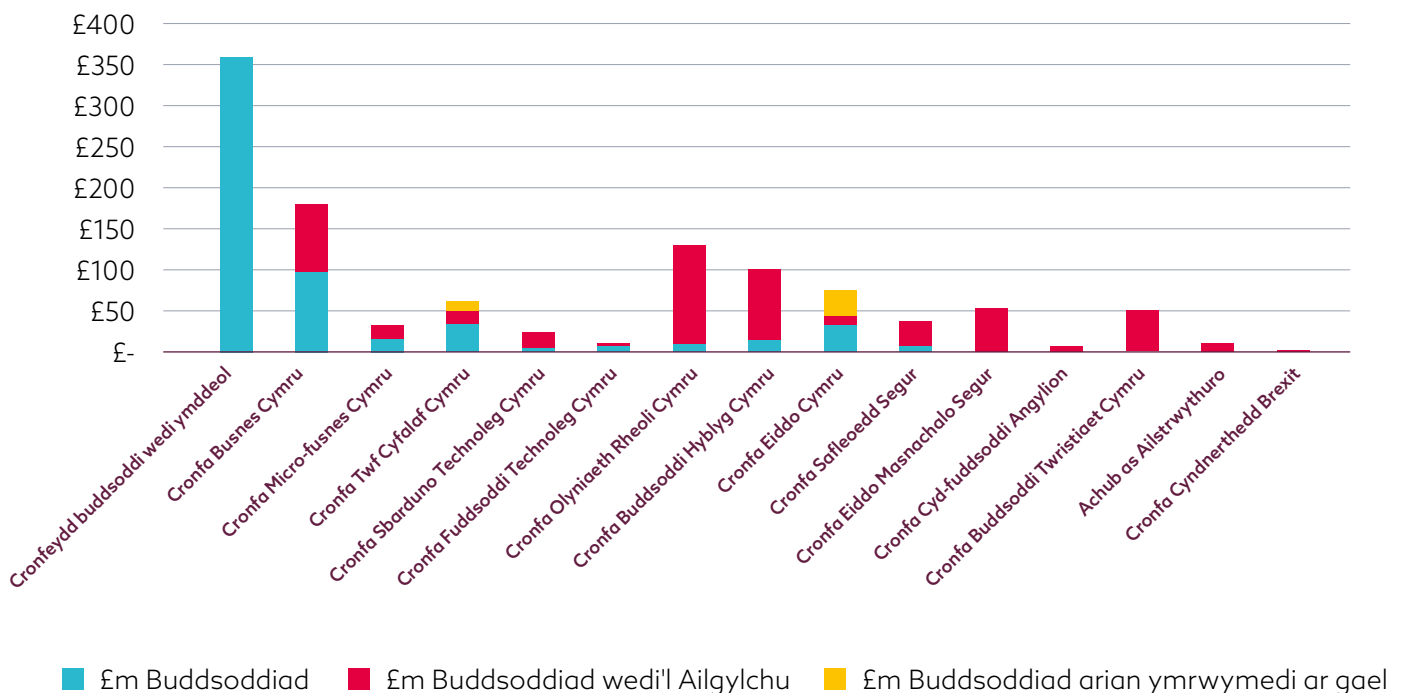

Mae Ffigur 18 yn darparu manylion am y symiau a fuddsodwyd yn gronol ac sydd ar gael yn ôl cronfa i ail chwarter blwyddyn ariannol 2019/20. Roedd Cronfa Busnes Cymru a gyd-ariannwyd gan yr UE wedi buddsoddi mwy na £107m hyd at 2019/20 Ch2. Mae Cronfeydd eraill yn cynnwys Cronfa Twf Cyfalaf Cymru, gyda £37m o fuddsoddiad, Cronfa

Eiddo Cymru (£35m), a Chronfa Fenthyciadau Micro-fusnes Cymru (£19m). Cyflwynodd Banc Datblygu Cymru Gronfa newydd, Cronfa Cydnerthedd Brexit, gan geisio helpu cwmnïau o Gymru i addasu i'r newidiadau yn economi Cymru ar ôl Brexit, gyda Llywodraeth Cymru yn cyflenwi £6 miliwn o gronfeydd.

Ffigur 18.

Buddsoddiad Cronnus Banc Datblygu Cymru hyd at 2019/20 Ch2 yn ôl y Gronfa (£m)

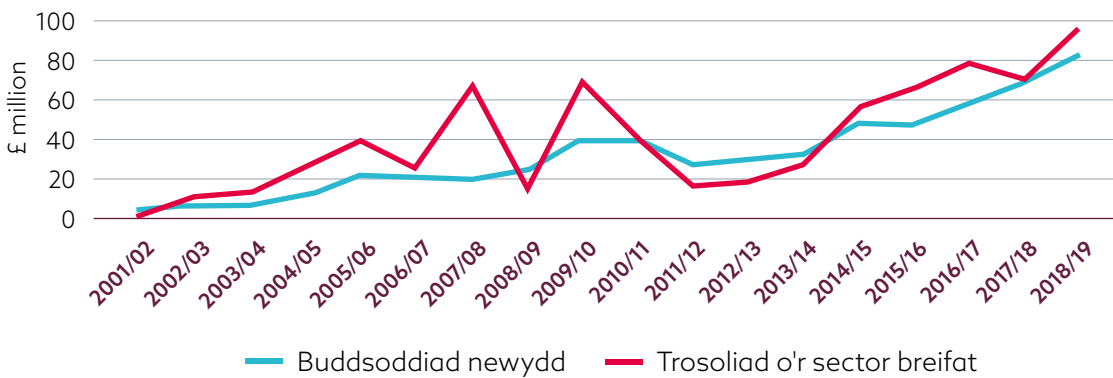
Tueddiadau tymor hir mewn buddsoddiad newydd, trosoledd y sector breifat a swyddi.

Dangosir persbectif blynyddol hanesyddol o fuddsoddiadau Banc Datblygu, nifer y mentrau a swyddi a grëwyd ac a ddiogelir yn Ffigurau 19 a 20. Yn ystod dau chwarter cyntaf 2019/20

(nas dangosir yn Ffigur 19) roedd buddsoddiad newydd yn cyfateb i £43 miliwn a'r trosoledd sector preifat (TSP) oedd £44 miliwn.

Ffigur 19.

Buddsoddiad Newydd Blynyddol a Throsoledd y Sector Breifat (£m)

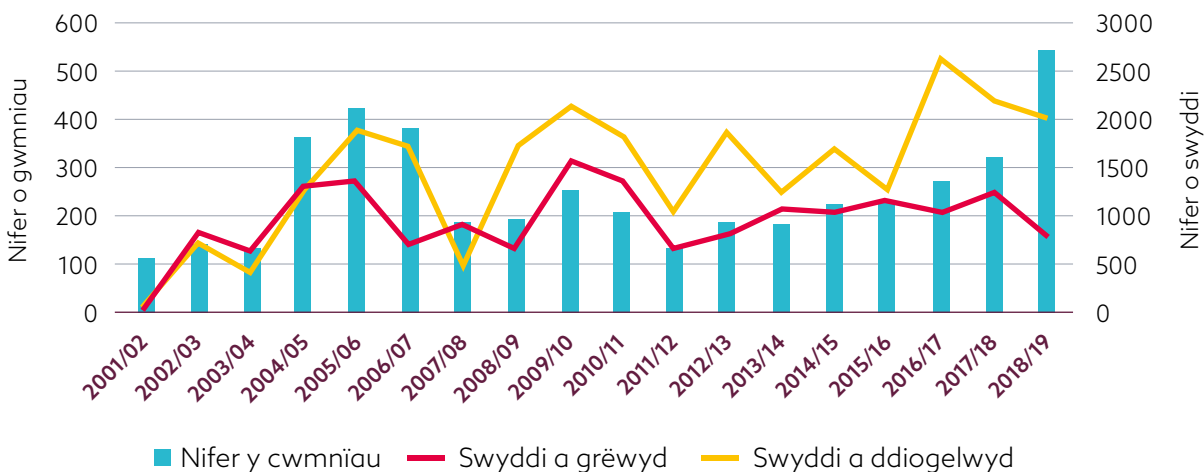

Mae Ffigur 20 yn dangos nifer flynyddol y cwmnïau sy'n derbyn buddsoddiad a swyddi sydd wedi cael eu creu a'u diogelu rhwng 2001/02 a 2018/19. Yn y ddau chwarter diwethaf (nas dangosir yn Ffigur 20), cefnogwyd 340 o fusnesau gan Fanc

Datblygu Cymru. Y swyddi a gafodd eu creu a'u diogelu yn ystod dau chwarter cyntaf 2019/20 oedd 385 a 1,036, yn y drefn honno. Gyda'i gilydd, er 2001/02, mae'r buddsoddiad gan Fanc Datblygu Cymru wedi creu bron i 22,900 o swyddi ac wedi diogelu 31,700.

Ffigur 20

Nifer y Cwmnïau sy'n Derbyn Buddsoddiad a Swyddi a Grëwyd ac a Ddiogelwyd

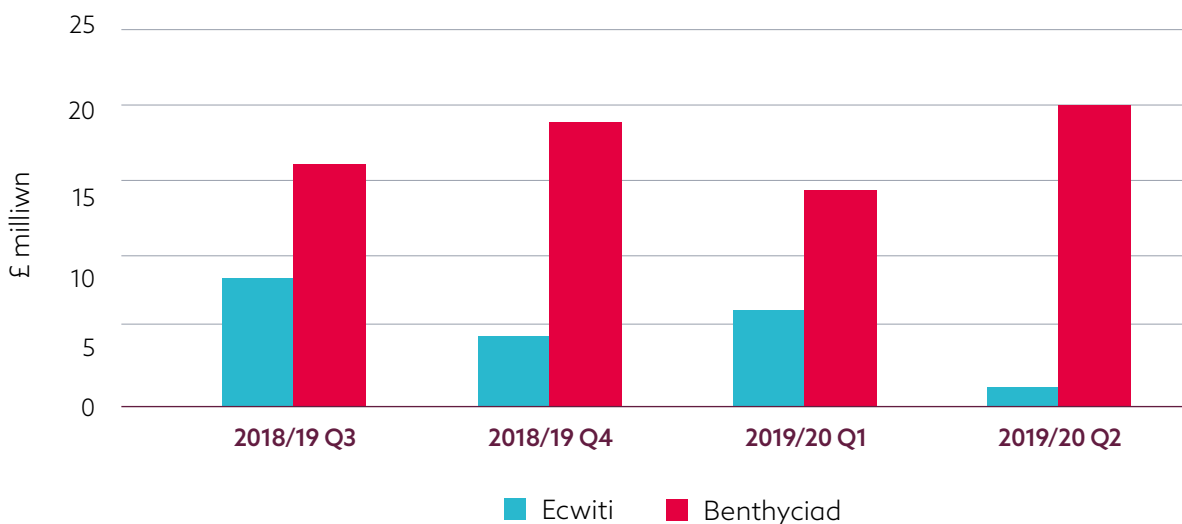
Twf cryf mewn buddsoddiad benthyciadau newydd.

Cyfanswm buddsoddiad benthyciadau newydd oedd £69 miliwn rhwng 2018/19 Ch3 a 2019/20 Ch2 (Ffigur 21), gan gynyddu 8% o'i gymharu â'r cyfnod rhwng 2018/19 Ch2 a 2019/20 Ch1. Cyfanswm buddsoddiadau ecwiti newydd

oedd £22 miliwn rhwng 2018/19 Ch3 a 2019/20 Ch2. Ni chofnodwyd unrhyw fuddsoddiad mesanîn rhwng 2018/19 Ch3 a 2019/20 Ch2, oherwydd yr ailddosbarthiad a nodwyd uchod.

Ffigur 21.

Buddsoddiad Newydd 2018/19 Ch3 - 2019/20 C2 yn ôl Mathau Buddsoddi (£m)

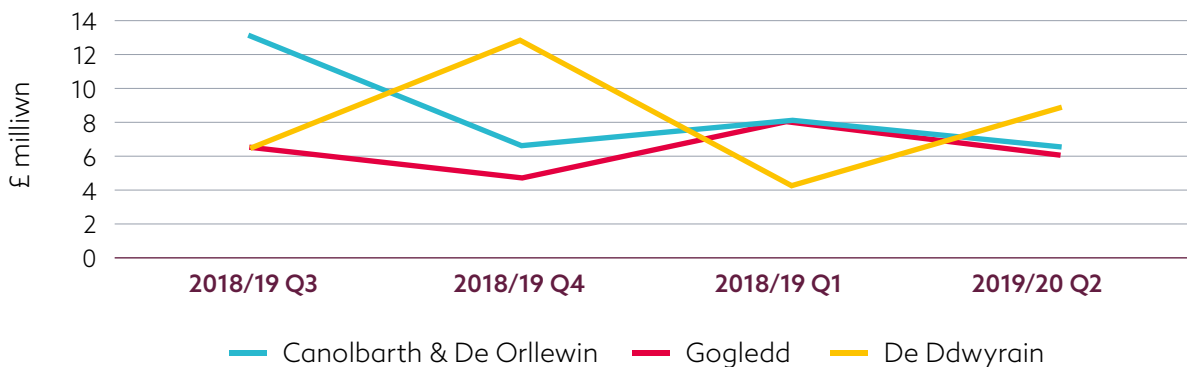
Dirywiodd buddsoddiad newydd yn yr ail chwarter yng Nghanolbarth a De Orllewin a Gogledd Cymru.

Roedd buddsoddiad newydd yng Nghanolbarth a De Orllewin a Gogledd Cymru yn oddeutu £6.5 miliwn yn 2019/20 Ch2 (Ffigur 22), gyda'r ddau yn dirywio yn ystod yr ail chwarter. Dirywiodd buddsoddiad newydd yng Nghanolbarth a De Orllewin Cymru i £6.5 miliwn o £7.8 miliwn yn 2019/20 Ch1 (-16.6%), gyda buddsoddiad newydd Gogledd Cymru yn

gostwng o £7.8 miliwn i £6.3 miliwn (-19.2%). Yn ystod ail chwarter blwyddyn ariannol 2019/20, cynyddodd gwerth buddsoddiad newydd yn Ne Ddwyrain Cymru yn dilyn dirywiad yn chwarter cyntaf y flwyddyn ariannol hon. Sicrhaodd rhanbarth y De Ddwyrain y gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd yn 2019/20 Ch2 (£9 miliwn).

Ffigur 22.

Swm y Buddsoddiad Newydd yn ôl rhanbarth Cymru (£m)

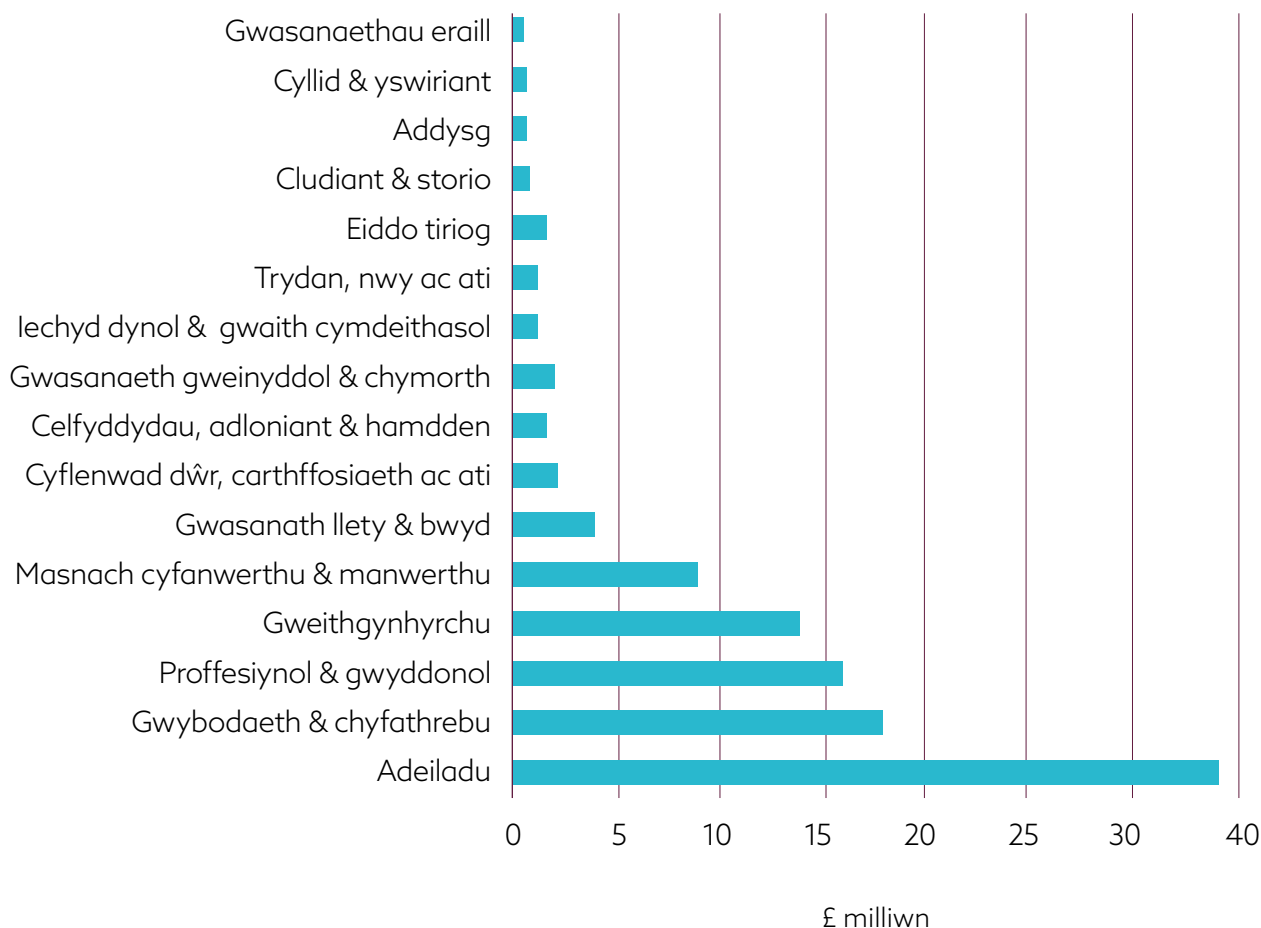
Y sector adeiladu sydd â'r gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd.

Rhwng 2018/19 Ch2 a 2019/20 Ch2 derbyniodd y sector adeiladu'r gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd (£39.5 miliwn), yn debyg i ganfyddiadau Adroddiadau Chwarterol blaenorol. Dilynwyd

hyn gan weithgareddau TGCh (£17.4 miliwn o fuddsoddiad newydd) a gweithgareddau proffesiynol a gwyddonol (£15.6 miliwn).

Ffigur 23.

Cyfanswm y buddsoddiad newydd, 2018/19 Ch2- 2019/20 Ch2 (£ miliwn)

Mae'r cyd-destun economaidd byd-eang a lleol yn parhau i herio rhagolygon busnesau bach yng Nghymru. Er bod twf CDG y DU wedi cynyddu yn nhrydydd chwarter 2019, gostyngodd buddsoddiad busnes y DU rhwng 2019Ch1 a 2019Ch2. Roedd hyder BBaCh wedi bod yn gymharol uchel yng Nghymru yn y chwarteri diwethaf, ond Mynegai Hyder Busnesau Bach a Chanolig Cymru oedd â'r dirywiad mwyaf serth yn holl ranbarthau'r DU rhwng 2019 Ch2 a 2019 Ch3. Roedd hyn yn dilyn dirywiad chwarterol yng CDG Cymru, o -0.5% yn 2019 Ch1.

Er bod dadansoddiadau blaenorol DEC wedi tynnu sylw at ostyngiad sylweddol yn nhrosiant micro-fusnesau Cymru yn y flwyddyn hyd at 2018 (-20%), yn seiliedig ar ddata dros dro gan Stats Cymru, dim ond newid bach (o -0.4%) y mae'r data diwygiedig yn ei ddangos, ond gyda dirywiad mawr bellach wedi'i ddangos yn y data dros dro ar gyfer y flwyddyn hyd at 2019, er y gallai'r ffigur hwn gael ei ddiwygio o bosibl eto. Cofnododd busnesau maint canolig gynnydd mawr mewn cyfrif menter, cyflogaeth a throsiant rhwng 2017 a 2018 ac o 2018 i 2019. Mae'r adroddiad wedi nodi'r anawsterau wrth ddeall tueddiadau BBaCh gyda diwygiadau mor sylweddol i ddata a chydag amrywiadau o ran ffynhonnell, sy'n ymwneud yn benodol â microfusnesau.

Mae'r ACh yn datgelu rhai ffigurau cyferbyniol am ddeinameg busnes yng Nghymru. Er enghraifft, cofnododd Cymru'r gyfradd genedigaethau busnes uchaf yn 2017 a 2018 ar draws gwledydd y DU a gweinyddiaethau datganoledig. Fodd bynnag, Cymru oedd â'r gyfran drydedd isaf o gwmnïau twf uchel a'r gyfran isaf o gwmnïau yn cynyddu eu graddfa o ran y boblogaeth fusnes ymhlith rhanbarthau'r DU yn 2018.

Awgrymodd Monitor Cyllid BBaCh fod BBaCh Cymru sy'n defnyddio unrhyw fath o gyllid allanol yn uwch na chyfartaledd y DU yn 2019 Ch2. Gallai hyn gael effaith ar y darlun gwell yng ngraddau risg credyd BBaCh. Gostyngodd cyfran y BBaCh Cymru yr amcangyfrifir eu bod mewn risg Uchel yn sylweddol rhwng Awst a Rhagfyr 2019, gyda BBaCh yn cael eu graddio fel risg credyd Diogel yn cynyddu.

Mae Banc Datblygu Cymru wedi chwarae rhan bwysig wrth gefnogi gweithgaredd BBaCh, gyda chyfanswm buddsoddiadau o dros £632 miliwn er 2001, gan drosoli dros £900 miliwn o'r sector preifat, a chreu neu ddiogelu dros 54,500 o swyddi yng Nghymru. Yn ail chwarter 2019/20, derbyniodd 178 o gwmnïau fuddsoddiadau gan Fanc Datblygu Cymru a oedd yn gyfanswm o dros £22m, £3 miliwn yn is na chwarter cyntaf 2019/20, ond gyda'r rhain yn gysylltiedig â mwy o swyddi wedi'u creu neu eu diogelu nag yn y cyntaf chwarter y flwyddyn ariannol gyfredol (820 i 600).

Mae'r ACh hwn wedi tynnu sylw at wahaniaethau data rhwng ffynonellau. Mae'r tabl isod yn dangos ffigurau busnes yn seiliedig ar ddata gan yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (BEIS) ac o Stats Cymru, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru. Nid yw Amcangyfrif Poblogaeth Busnes o BEIS yn cynnwys cwmnïau sydd wedi'u cofrestru y

tu allan i Gymru, ond sydd â gweithrediadau busnes yn y rhanbarth. Mae data Strwythur Busnes Stats Cymru yn cynnwys busnesau sydd wedi'u cofrestru yng Nghymru, a'r rhai sydd wedi'u cofrestru mewn man arall ond sydd â gweithrediadau yng Nghymru. Mae'r gwahaniaethau mwyaf arwyddocaol rhwng ffynhonnellau data ar gyfer cwmnïau micro.

BBaCh yng Nghymru, % newid mewn cyfrif, cyflogaeth a throsiant yn ôl maint band (2017-2018 a 2018-2019) yn ôl gwahanol Ffynonellau data.

Yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (busnesau cofrestredig ac anghofrestredig)

2017-2018			
	Cyfrif Menter	Cyflogaeth	Trosiant
Micro	-5.28	-3.75	-3.94
Bach	1.52	1.85	6.17
Canolig	4.02	5.04	13.44
2018-2019			
	Cyfrif Menter	Cyflogaeth	Trosiant
Micro	12.38	9.28	4.16
Bach	1.32	0	-0.89
Canolig	2.70	2.40	2.02

Yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (busnesau cofrestredig yn unig)

2017-2018			
	Cyfrif Menter	Cyflogaeth	Trosiant
Micro	0.68	0.45	-2.63
Bach	1.52	1.85	6.17
Canolig	4.02	5.04	13.44
2018-2019			
	Cyfrif Menter	Cyflogaeth	Trosiant
Micro	2.72	4.02	1.18
Bach	1.32	0	-0.89
Canolig	2.70	2.40	2.02

Dadansoddiad maint busnesau: 2019, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru trwy Stats Cymru

2017-2018			
	Cyfrif Menter	Cyflogaeth	Trosiant
Micro	2.22	1.73	-0.39
Bach	1.08	0.96	4.52
Canolig	2.38	4.33	14.06
2018-2019			
	Cyfrif Menter	Cyflogaeth	Trosiant
Micro	2.26	3	-20.41
Bach	1.28	0.62	-0.88
Canolig	2.78	2.81	3.43

banccatblygu.cymru
developmentbank.wales

Dirnad Economi Cymru
Economic Intelligence Wales

Banc Datblygu Cymru Plc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru gydag enwau gan gynnwys y llythrennau cyntaf BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo llwyr i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i rheoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Banc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr ARhD. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o endidau'r grŵp yn gallu derbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Gellir gweld siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc yn **banccatblygu.cymru**.